Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (wijziging artikel 1.1)

Met het sluiten van het bestel komen de begrippen "erkenningperiode" en "omroeporganisatie" te vervallen. Het nieuwe bestel gaat niet meer uit van een erkenning voor omroeporganisaties, maar van omroephuizen met een wettelijke taak. De in te voegen begrippen "omroephuis" en "aanbodplan" zijn dan ook nieuwe begrippen die horen bij het nieuwe bestel.

De modernisering van de publieke omroep maakt dat het begrip "open televisieprogrammakanaal" niet meer passend is. Dit begrip wordt gebruikt in het kader van de evenementenlijst uit hoofdstuk 5 van deze wet, verder uitgewerkt in het Mediabesluit 2008. Het begrip is licht aangepast naar "open kanaal". Dit nieuwe begrip biedt ruimte om met een combinatie van een televisieprogrammakanaal en een digitale applicatie te voldoen aan het gewenste bereik. Omdat het begrip open kanaal tevens gebruik maakt van de term "standaardprogrammapakket", worden de begrippen "programmapakket" en "standaardprogrammapakket" uit artikel 6.9a (oud) ondergebracht in artikel 1.1.

Artikel I, onderdeel B (wijziging artikel 2.1)

Met dit wetsvoorstel wordt een nieuw en gemoderniseerd landelijk publiek bestel geïntroduceerd. Daarbij hoort een passende publieke mediaopdracht. Met de wijzigingen van artikel 2.1, tweede lid, moderniseert de regering de mediaopdracht. Het bevorderen van de sociale cohesie wordt toegevoegd aan de publieke mediaopdracht als kernwaarde van de publieke omroep. Hiermee wordt tot uiting gebracht dat de publieke omroep een verbindende functie heeft in de samenleving, bijvoorbeeld om mensen kennis te laten maken met elkaars ideeën en hen samen te brengen.

Tevens wordt met deze wijziging verduidelijkt dat onder de onafhankelijkheid van de publieke omroep ook onafhankelijkheid van partijpolitieke invloeden wordt verstaan.

Het belang van de toegankelijkheid van het publieke media-aanbod wordt explicieter gemaakt door dit in een apart derde lid te plaatsen. Het derde lid (oud) wordt vernummerd tot het vierde lid. Deze wijziging verduidelijkt dat met toegankelijkheid van het publieke media-aanbod wordt bedoeld: de beschikbaarheid voor het publiek van programma's van de landelijke, regionale en lokale publieke omroepen zonder dat het publiek kosten moet maken anders dan de kosten van aanschaf en gebruik van technische voorzieningen die de ontvangst mogelijk maken. Deze bepaling is bovendien gemoderniseerd met het oog op via internet te bekijken lineaire programma's, zoals te lezen in de laatste bijzin van het derde lid. Wat betreft het vierde lid, dat gaat over radio-programmakanalen, is echter enkel sprake van een verduidelijking van wat onder toegankelijkheid moet worden geschaard.

Artikel I, onderdeel C (wijziging titel 2.2)

Artikel 2.2

De omroephuizen krijgen in het eerste lid als taak om gezamenlijk op landelijk niveau uitvoering te geven aan de publieke mediaopdracht, die staat beschreven in artikel 2.1. Zij doen dit door media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst te verzorgen. In het tweede lid wordt een aantal typen aanbod genoemd dat in ieder geval moet worden verzorgd. Deze opsomming vormt gedeeltelijk een modernisering en gedeeltelijk een verbreding van artikel 3 van het Mediabesluit 2008, dat gaat over het media-aanbod van de NTR en met deze wijziging voor alle omroephuizen gezamenlijk gaat gelden op wetsniveau. De typen aanbod worden daarbij verbreed, gemoderniseerd en aangescherpt naar het nieuwe bestel. Dat betreft, bijvoorbeeld, de taken te voorzien in kennisgericht en educatief media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst en

achtergrondinformatie en beschouwingen (artikel 2.2, tweede lid, onderdelen a en b). Deze bepaling is ten opzichte van de bepaling voor de NTR enkel gemoderniseerd. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging van dit deel van d taak voorzien.. Onderdeel c van het tweede lid vormt echter een modernisering en verbreding van artikel 3, onderdelen b en c, (oud) van het Mediabesluit 2008. Bij artikel 2.2 gaat het om gezamenlijkheid; niet vereist is dat elk omroephuis in de gehele opsomming van media-aanbod voorziet, maar dat de omroephuizen gezamenlijk dat doen. Als gevolg van deze aanpassing zal artikel 2 van het Mediabesluit 2008 met een wijziging van het Mediabesluit komen te vervallen.

Het derde lid stelt eisen aan de manier waarop de omroephuizen hun taak moeten uitvoeren. De omroephuizen voeren hun taken op zo'n wijze uit dat nieuwe of ontbrekende geluiden, perspectieven en behoeften uit de samenleving door de omroephuizen (kunnen) worden opgenomen in hun media-aanbod. Dit is van belang vanwege het sluiten van het bestel voor nieuwe omroeporganisaties, nu de mogelijkheid om nieuwe geluiden, behoeften en perspectieven langs de weg van nieuwe omroepen het bestel in te brengen, komt te vervallen. Een tweede vereiste is dat het omroephuis maatschappelijk moet zijn geworteld bij het publiek waar vanuit het omroephuis het publieke media-aanbod maakt. Zie voor een toelichting op het begrip "maatschappelijke worteling" is nader toegelicht in paragraaf 2.3.2 van het algemene deel van deze toelichting. Ten derde is het de expliciete wettelijke taak van ieder omroephuis om ervoor te zorgen dat de totstandkoming van het media-aanbod op een doelmatige wijze gebeurt. Zie voor een nadere toelichting op doelmatigheid paragraaf 2.6.6 van het algemene deel.

In het vierde lid is bepaald dat de omroephuizen gezamenlijk moeten komen tot een verdeling van het door hen te verzorgen media-aanbod en het daarvoor toegekende budget. Het is dus aan de omroephuizen gezamenlijk afspraken te maken over wat zij in totaal aan media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst moeten verzorgen, ieders aandeel daarin en de bijbehorende budgetverdeling.

Artikel 2.3

Nu omroephuizen rechtspersonen met een wettelijke taak worden, worden ook expliciete eisen gesteld aan de inrichting en de verschillende organen van de organisatie. Voor dit wetsvoorstel werden dergelijke eisen niet, of in ieder geval niet op wetsniveau, gesteld aan omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen, omdat zij private verenigingen zijn die op basis van een erkenning onderdeel worden van het publieke omroepbestel.

In het gesloten bestel is sprake van een vast aantal omroephuizen, zo volgt uit het eerste lid. De omroephuizen zijn stichtingen met een specifiek statutair doel; zij hebben geen andere statutaire doelen dan het uitvoeren van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. Het derde lid bepaalt niet-limitatief welke zaken moeten worden geregeld in de statuten van de omroephuizen.

Artikel 2.4

Dit artikel bepaalt dat een omroephuis in ieder geval een bestuur en een raad van toezicht heeft. Statutair kunnen ook andere organen worden ingericht, zoals een adviesraad of een raad van voordracht.

Artikel 2.5

Dit artikel regelt de inrichting van de raad van toezicht. Deze bestaat uit vijf leden, waaronder één voorzitter, aldus het eerste lid. De maximale benoemingsperiode en herbenoeming van leden van de raad van toezicht is geregeld in het derde lid. Het vierde lid legt de bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag bij de raad van toezicht, tenzij er geen leden zijn. In dat geval is de Minister

van OCW bevoegd om één lid te benoemen. In het vijfde lid wordt een aantal eisen gesteld aan leden van de raad van toezicht, kwalitatief en op het gebied van incompatibiliteiten voorafgaand aan benoeming.

Waar het vijfde lid spreekt over de raad van toezicht van een landelijke publieke media-instelling, omvat de incompatibiliteit, vanwege de volledige vervanging van titel 2.2 van de Mediawet 2008, zowel de leden van de raad van toezicht van een omroephuis en NOS als de leden van de raad van toezicht van de omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen uit het oude bestel.

Artikel 2.6

Het lidmaatschap van de raad van toezicht van een omroephuis kent een aantal incompatibiliteiten, die in dit artikel worden opgesomd. Grotendeels komen deze incompatibiliteiten overeen met de bestaande incompatibiliteiten voor de raad van toezicht van de NPO. Het betreft dan lidmaatschap van een orgaan van of een dienstbetrekking bij een publieke media-instelling, de NPO, RPO of NLPO, een commerciële media-instelling, de Tweede of Eerste Kamer of het Europees parlement of het hebben van een dienstbetrekking bij een ministerie of een organisatie die valt onder verantwoordelijkheid van een minister. Het gaat dan om alle ministers, onafhankelijk van hun specifieke portefeuille. Ook het hebben van een dienstbetrekking bij een zelfstandige bestuursorgaan, zoals een toezichthouder, valt ook onder deze bepaling. Aanvullend is, onder andere, opgenomen het lidmaatschap van een orgaan of het hebben van een dienstbetrekking bij een van de omroepverenigingen of samenwerkingsomroepen uit het oude bestel, of bij een andere rechtspersoon die als doel heeft om bij te dragen aan de landelijke publieke mediaopdracht (onderdeel e). Hiermee worden niet alleen bestuurders, maar ook werknemers van dergelijke organisaties uitgesloten van het lidmaatschap van de raad van toezicht. Met deze incompatibiliteiten wordt geborgd dat de raad van toezicht bestaat uit personen die op onafhankelijke wijze invulling kunnen geven aan hun positie.

Artikel 2.7

Dit artikel beschrijft de benoemingsprocedure voor leden van de raad van toezicht. In het geval van een vacature stelt de raad van toezicht profielschetsen op, niet alleen voor de betreffende vacature maar ook voor de raad als geheel. Het bestuur en de ondernemingsraad kunnen hierover een zienswijze uitbrengen, de raad van toezicht biedt hen hiertoe gelegenheid, conform het eerste lid. De raad van toezicht is verplicht deze zienswijzen te betrekken bij de profielschetsen, bijvoorbeeld door deze aan te passen indien de zienswijzen daartoe aanleiding geven, waarna de profielschetsen, volgens het tweede lid, worden vastgesteld en openbaar gemaakt. De werving vindt vervolgens plaats op basis van enkele criteria, die zijn vastgelegd in het derde lid. Zo moet de werving plaatsvinden conform een openbare, transparante procedure die tevens voorziet in de betrokkenheid van de ondernemingsraad van het omroephuis. De werving moet gericht zijn op het creëren of behouden van een raad van toezicht waarvan de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren, en die een zo evenwichtig mogelijke samenstelling heeft.

Het vierde lid maakt het mogelijk om voor omroephuizen om statutair te voorzien in een voordracht voor maximaal drie leden van de raad van toezicht. Bij de werving van een kandidaat voor de voordracht gelden dezelfde vereisten als bij de reguliere werving van leden. Dat betekent dat de werving voor een voordracht plaatsvindt aan de hand van de profielschetsen en conform de inhoudelijke eisen uit het derde lid. Dat betekent dat, in het geval van een benoeming op voordracht, het de raad van voordracht is die de werving verzorgt en verantwoordelijk is voor het voldoen van die werving aan de in de wet gestelde eisen.. Het vijfde lid bepaalt dat de leden van zo'n raad van voordracht alleen personen kunnen zijn die een functie vervullen bij een omroepvereniging of samenwerkingsomroep uit het oude bestel, via een dienstbetrekking of lidmaatschap van een bestuur of raad van toezicht. Hierdoor is het mogelijk de band tussen de omroepen uit het oude bestel en de nieuwe omroephuizen te verankeren in de governance. Dit

artikel laat tevens ruimte om een dergelijke constructie achterwege te laten. De statuten van het omroephuis zijn hiervoor bepalend. De raad van voordracht doet als geheel een gezamenlijke voordracht. Voor de hand ligt dat de leden van de raad van voordracht hier onderling nadere afspraken over maken. De voordracht is zwaarwegend; de raad van toezicht kan deze enkel naast zich neerleggen indien sprake is van strijd met de onderdelen a tot en met c uit het zesde lid.

Artikel 2.8

Op grond van het eerste lid van artikel 2.8 kunnen leden van de raad van toezicht worden geschorst en ontslagen door de raad van toezicht in geval van ongeschiktheid, disfunctioneren en onverenigbaarheid van functies (ontstaan na benoeming). In geval van een aanwijzing van het Commissariaat, op grond van artikel 7.15, die strekt tot het ontslag van leden van de raad van toezicht zal over het algemeen voldaan worden aan een van de criteria uit het eerste lid, waardoor ontslag mogelijk is. Ontslag is ook mogelijk op eigen verzoek.

Artikel 2.9

In het eerste tot en met derde lid van artikel 2.9 worden de taken van de raad van toezicht beschreven. Het vierde lid benadrukt dat de raad van toezicht handelt met inachtneming van het gemeenschappelijke belang van de landelijke publieke mediadienst, en met gevoel voor het krachtenveld waarin deze functioneert. Daarmee wordt aangesloten bij de taakomschrijving van de raad van toezicht van de NPO, en komt de verantwoordelijkheid om te redeneren vanuit en zorg te dragen voor de gezamenlijkheid gelijkelijk op de NPO en omroephuizen te rusten. Ook dient de raad van toezicht expliciet rekening te houden met de bijdrage van de andere omroephuizen en de NOS aan de uitvoering van de landelijke publieke mediaopdracht. Het vijfde lid regelt een informatieplicht voor de raad van bestuur aan de raad van toezicht, voor zover nodig voor de uitvoering van diens taken. Het zesde licht verplicht de raad van toezicht een rooster van aftreden op te stellen, zodat de benoemingsperiodes niet allemaal tegelijk aflopen en de continuïteit van het werk van de raad wordt geborgd.

Artikel 2.10

Artikel 2.10 bevat regels over de inrichting van het bestuur van het omroephuis. Dat bestaat op grond van het eerste en tweede lid uit ten hoogste drie personen, die uit hun midden een voorzitter aanwijzen. Op grond van het derde geldt een benoemingsperiode van vier jaar, met de mogelijkheid om één keer aansluitend herbenoemd te worden. Niet-aansluitende herbenoeming is dus niet mogelijk. De bevoegdheid om leden van de raad van bestuur te benoemen, schorsen en ontslaan berust op grond van het vierde lid bij de raad van toezicht. Het vijfde lid bevat enkele kwalitatieve eisen aan bestuurders alsmede enkele incompatibiliteiten die gelden voorafgaand aan benoeming. Bestuurders moeten beschikken over voldoende bestuurlijke ervaring en deskundigheid. Er geldt een zogeheten “afkoelperiode” voor bestuurders; zij mogen in de twee jaren voorafgaand aan hun benoeming geen lid zijn geweest het bestuur of de raad van toezicht van een landelijke publieke media-instelling, de NPO of de Ster (vijfde lid). Dit staat uiteraard niet in de weg aan de eenmalige herbenoeming die mogelijk is. Het zesde lid expliciteert dat bestuursleden in dienst zijn van het omroephuis, en hun arbeidsvoorwaarden worden vastgesteld door de raad van toezicht.

Artikel 2.11

Het lidmaatschap van het bestuur van een omroephuis kent onverenigbare functies die vergelijkbaar zijn met die voor leden van de raad van toezicht. Hiermee wordt geborgd dat het

bestuur geen andere belangen dient dan die van het betreffende omroephuis en de gezamenlijke uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. Ook voor leden van het bestuur geldt dat zij geen nevenfunctie mogen vervullen bij een omroepvereniging of samenwerkingsomroep met een erkenning als bedoeld in de artikelen 2.25 en 2.26 (oud).

Artikel 2.12

Op het moment dat er een vacature is voor een of meerdere leden van het bestuur, bepaalt het eerste lid dat de raad van toezicht zorg draagt voor het opstellen van profielschetsen voor de specifieke vacature en het bestuur als geheel. De zittende bestuursleden en de ondernemingsraad van het omroephuis mogen hierop een zienswijze geven. De raad van toezicht moet hen hiertoe binnen redelijke termijn gelegenheid geven. Op grond van het tweede lid is de raad van toezicht gehouden de zienswijzen te betrekken, alvorens hij de profielschetsen vaststelt en openbaar maakt. Het derde lid stelt eisen aan de wervingsprocedure. Voor de werving voorziet de raad van toezicht in een openbare, transparante procedure. Die procedure geeft ook aan hoe de ondernemingsraad van het omroephuis betrokken wordt bij de werving. De wervingsprocedure moet erop gericht zijn tot een zo evenwichtig mogelijk samengesteld bestuur te komen.

Artikel 2.13

De leden van het bestuur kunnen op grond van het eerste lid worden geschorst en ontslagen door de raad van toezicht als sprake is van ongeschiktheid, disfunctioneren en onverenigbaarheid van functies (ontstaan na benoeming). Net als voor leden van de raad van toezicht, geldt voor leden van het bestuur dat een aanwijzing van het Commissariaat, op grond van artikel 7.15, kan leiden tot ontslag. Een bestuurslid kan ook op eigen verzoek worden ontslagen, zo bepaalt het tweede lid.

Artikel 2.14

Het bestuur van een omroephuis krijgt in het eerste lid de algemene taak om het omroephuis te besturen. In het tweede lid wordt het bestuur specifiek belast met de dagelijkse leiding, het financiële beheer en het vaststellen van het bestuursverslag. Het derde lid bepaalt in algemene zin dat het bestuur belast is met alles wat niet uitdrukkelijk valt onder de taken of bevoegdheden van de raad van toezicht.

Artikel 2.15

In dit artikel wordt een aantal besluiten van het bestuur onderhevig gemaakt aan een instemmingsrecht van de raad van toezicht. Het gaat om het bestuursverslag, collectief ontslag van een aanmerkelijk aantal werknemers en ingrijpende wijzigingen in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers. Voor het overige wordt de werkwijze van de raad van toezicht en het bestuur overgelaten aan de statuten en reglementen van het omroephuis, zoals bepaald in artikel 2.3, derde lid.

Artikel 2.16

Dit artikel bevat in het eerste lid een informatieplicht voor het omroephuis richting de NPO, zoals deze voorheen gold voor de omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen. De raad van toezicht en raad van bestuur van de NPO kunnen bij een omroephuis alle inlichtingen opvragen die nodig zijn om zijn taken te kunnen vervullen. Voor de raad van bestuur van de NPO geldt aanvullend dat deze op grond van het tweede lid inzage kan verlangen in zakelijke gegevens en

bescheiden van een omroephuis. Vanuit praktisch oogpunt worden deze bevoegdheden ook toegekend aan daartoe aangewezen medewerkers.

Artikel 2.17

Artikel 2.17 gaat over het bestuursverslag van de omroephuizen. Op grond van het eerste lid moet dit bestuursverslag jaarlijks vóór 1 juni worden vastgesteld. In het bestuursverslag moeten verschillende elementen terugkomen, die in het tweede lid niet-limitatief worden opgesomd. Een nieuw element ten opzichte van het voorgaande bestuursverslag is de wijze waarop een omroephuis gevolg heeft gegeven aan relevante oordelen en verslagen van de ombudsman (onderdeel e van het tweede lid). Het bestuursverslag wordt openbaar gemaakt en verzonden aan de Minister van OCW. Het derde lid gaat over de publicatie en verzending van het bestuursverslag aan de Minister van OCW. Om de publieke verantwoording van de landelijke publieke mediadienst zo volledig en gestroomlijnd mogelijk te maken, vindt de openbaarmaking van het bestuursverslag tegelijk plaats met de openbaarmaking van de bestuursverslagen van de overige omroephuizen, NOS en NPO, en de terugblik.

Artikel 2.18

Met het oog op de goede uitvoering van de publieke taak die bij de omroephuizen berust, wordt de bepaling omtrent het vereiste van instemming van de Minister van OCW met wijzigingen in de statuten van een omroepvereniging of samenwerkingsomroep voortgezet in het nieuw bestel. Dat betekent dat een wijziging van de statuten van een omroephuis instemming behoeft van de Minister van OCW. De Minister van OCW kan instemming ingevolge het tweede lid alleen weigeren als de statutenwijziging strijd met het recht oplevert, of de gewijzigde statuten onvoldoende zouden zijn afgestemd op de Mediawet 2008 of het krachtens de Mediawet 2008 bepaalde. Daarmee worden dus ook het Mediabesluit 2008 en de Mediaregeling 2008 bedoeld. Het derde lid bevat een verbod op het nemen van besluiten die leiden tot ontbinding van een omroephuis door de raad van toezicht en het bestuur.

Artikel 2.19

De NOS behoudt zijn wettelijke taken, maar deze worden gemoderniseerd en op wetsniveau vastgelegd (waar deze nu deels in het Mediabesluit 2008 zijn opgenomen). Het eerste lid bevat het kader voor het type media-aanbod dat de NOS dient te maken, het tweede lid geeft een niet-limitatieve opsomming van het media-aanbod dat daar in ieder geval onder valt. Het derde lid bevat een aanvullende taak voor de NOS om media-aanbod te verzorgen dat ook door de omroephuizen wordt verzorgd. Het gaat hierbij om een deel van de voormalige wettelijke taken van de NTR, zoals volgend uit het Mediabesluit 2008. Meer specifiek betreft het de taak te voorzien in kennisgericht en educatief media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst en achtergrondinformatie en beschouwingen (zoals vastgelegd in artikel 2.2, tweede lid, onderdelen a en b). Deze bepaling is ten opzichte van de bepaling voor de NTR enkel gemoderniseerd. Hiermee is geen inhoudelijke wijziging van dit deel van d taak voorzien. Het is aan de NOS en de omroephuizen om afspraken te maken over de verdeling van het media-aanbod. Het vierde lid bevat daarbij een doelmatigheidsbepaling voor de inzet van gelden voor het verzorgen van media-aanbod.

Artikel 2.20

De inrichting van de NOS als organisatie volgt zoveel mogelijk de inrichting van de omroephuizen. De artikelen hieromtrent zijn dan ook van overeenkomstige toepassing op de NOS. Een

uitzondering daarop is artikel 2.7, vierde tot en met zesde lid, dat gaat over het doen van voordrachten voor leden van de raad van toezicht door een raad van voordracht, wat voor de omroephuizen wel een mogelijkheid is en voor de NOS niet. Gelet op de onafhankelijke en ongebonden positie die de NOS inneemt, is in een aanvullende incompatibiliteit voorzien: het lidmaatschap van het bestuur en de raad van toezicht van de NOS is niet verenigbaar met het lidmaatschap van een provinciaal bestuur, gemeentebestuur of waterschapsbestuur. Dit verzekert de afstand van de NOS tot niet alleen de centrale, maar ook de decentrale politiek.

Artikel 2.21

Artikel 2.21 bevat een overzicht van de taken van de NPO. Het eerste lid bepaalt dat de NPO het sturings- en samenwerkingsorgaan is voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. De taken die daar specifiek, naast de andere taken beschreven in de Mediawet 2008, uit voortvloeien, worden opgesomd in het tweede lid. Het merendeel van de taken van de NPO blijft ongewijzigd ten opzichte van artikel 2.2, zoals dat gold in het oude bestel. Voor een gedeelte van de taken geldt dat deze in het nieuwe bestel verschuiven naar de landelijke publieke media-instellingen. Dat hangt samen met de verstevigde programmatische autonomie van de instellingen en de verschuiving van een aantal taken ten aanzien van de totstandkoming van het aanbod en publieksbetrokkenheid. Zie hierover tevens paragraaf 2.3.4 van het algemene deel van deze toelichting.

Er wordt een onderdeel b toegevoegd, dat gaat over het verspreiden van de aanbodkanalen en het daaraan verbonden media-aanbod. Toen nog sprake was van de dominantie van lineaire kanalen werden aanbodkanalen voornamelijk via de NPO verspreid door distributeurs. Hiermee was al sprake van verspreiding die viel onder de taken van de NPO. Door de opkomst van aanbodkanalen in de online en on-demand ruimte is verspreiding van de aanbodkanalen meer en meer een zelfstandige activiteit van de NPO geworden, waarbij tussenkomst van distributeurs niet langer noodzakelijk is. Daarom is het passend dat deze taak voor de NPO geëxpliciteerd wordt.

In voorgesteld onderdeel e is, ten opzichte van onderdeel i (oud), aangepast dat de NPO tot taak heeft het bevorderen van een doelmatige inzet van de middelen die zijn bestemd voor het verzorgen en verspreiden van media-aanbod, in plaats van het zorgdragen daarvoor. Deze aanpassing reflecteert de daadwerkelijke verhouding tussen de NPO en de landelijke publieke media-instellingen. De landelijke publieke media-instellingen zijn immers primair verantwoordelijk voor de vorm en inhoud van het media-aanbod en daarmee voor de besteding van de daarmee gemoeide middelen. De NPO kan daarom niet in volle omvang *zorgdragen* voor de doelmatige besteding, maar kan deze als sturings- en samenwerkingsorgaan wel bevorderen. De NPO blijft wel *zorgdragen* voor een geïntegreerde financiële verslaglegging, omdat documenten die hierop zien in het nieuwe bestel nog altijd door de NPO worden vastgesteld.

Een voorgesteld onderdeel f wordt toegevoegd, bestaande uit twee elementen. Allereerst gaat het over het ontwikkelen van de functionaliteiten van de aanbodkanalen van de landelijke publieke mediadienst. Hierbij kan men denken aan de functionaliteiten van NPO Start. Daarnaast draagt de NPO zorg voor het uniform aanleveren van metadata, op basis waarvan specifiek aanbod op de aanbodkanalen gevonden kan worden. Beide taken staan onder meer in het teken van gebruiksvriendelijkheid; het moet voor de kijker eenvoudig zijn om het media-aanbod van de landelijke publieke mediadienst te vinden en te selecteren, zowel in algemene zin als ten aanzien van specifiek aanbod.

Voorgesteld onderdeel h vervangt onderdeel b1 (oud) omtrent publieksbetrokkenheid. Dit onderdeel is aangepast aan de huidige praktijk, en aan de verhouding tussen landelijke publieke media-instellingen en de NPO. Waar de voorgaande taak van de NPO ziet op 'zorgdragen voor de publieksbetrokkenheid', is de nieuwe taak specifiek het 'zorgdragen voor publieksonderzoek'. Dit laatste past meer bij de sturende en coördinerende rol van de NPO, en staat in het teken van de

bredere uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau, het zorgdragen voor de betrokkenheid van het publiek is als taak belegd bij de landelijke publieke media-instellingen.

Het derde lid reflecteert het kader waarbinnen de NPO haar taken uitvoert. Dit lid is gemoderniseerd met het oog op het nieuwe bestel.

Artikel 2.22

De NPO kan ingevolge het eerste lid overeenkomsten met derden aangaan in naam van de landelijke publieke media-instellingen. Deze mogelijkheid bestond reeds in het oude bestel en wijzigt niet. Het aangaan van overeenkomsten met derden is noodzakelijk voor de taak van de NPO met betrekking tot het gebruik van organen, diensten en faciliteiten die nodig zijn voor een goede uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. Hierbij kan, bijvoorbeeld, gedacht worden aan contracten met technische bedrijven die uitzendingen mogelijk maken.

Het voorgestelde tweede lid verplicht de NPO om in samenspraak met de landelijke publieke media-instellingen en de Ster een gedragscode op te stellen, ter bevordering van goed bestuur en integriteit bij deze organisaties en de NPO zelf. De gedragscode is bindend voor de NPO, omroephuizen, NOS en de Ster. De koppeling met de taak van de NPO om zaken te behartigen die van gemeenschappelijk belang zijn voor de landelijke publieke mediadienst en -instellingen is losgelaten. Artikel 2.22 is daarmee een zelfstandige grondslag voor de NPO om een bindende gedragscode op te stellen. Bij het opstellen van de gedragscode voorziet de NPO in passende betrokkenheid van haar ondernemingsraad en de ondernemingsraden van de landelijke publieke media-instellingen. Het Commissariaat houdt toezicht op de naleving van de gedragscode door de gebonden organisaties.

Het derde lid bepaalt de onderwerpen die ten minste in de gedragscode moeten worden geadresseerd. Hierin zijn enkele wijzigingen aangebracht ten opzichte van artikel 2.3, derde lid (oud). De wijzigingen beogen duidelijker te maken waar de gedragscode over gaat en het bindende karakter van de bepalingen te benadrukken. De nadruk van de gedragscode komt meer dan voorheen te liggen op integriteit en (on)gewenst gedrag, en het voorkomen en adresseren daarvan. Het vijfde lid (oud), dat bepaalt dat de NPO en de landelijke publieke media-instellingen de gedragscode naleven, is geschrapt. Door de verduidelijking in het tweede en derde lid dat het gaat om een bindende gedragscode en om bindende bepalingen, is dit artikellid overbodig geworden.

Ongewijzigd is het beloningskader (onderdeel d), dat, conform het vierde lid, goedkeuring van de Minister van OCW behoeft voor zover het ziet op medewerkers die een beloning ontvangen buiten de collectieve arbeidsovereenkomst. Het gaat daarbij, bijvoorbeeld, om het Beloningskader Presentatoren in de Publieke Omroep.

Artikel 2.23

Dit artikel omschrijft de organen die de NPO in ieder geval dient in te stellen: een raad van toezicht, raad van bestuur en college van omroepen (thans het college van omroepen genoemd).

Artikel 2.24

De raad van toezicht van de NPO bestaat thans uit maximaal zeven leden. Het voorgestelde eerste lid brengt het aantal leden terug naar vijf, waarvan een voorzitter die op grond van het tweede lid door de raad uit zijn midden wordt aangewezen. De benoemingstermijn wordt in het derde lid verlaagd van vijf naar vier jaar, met de mogelijkheid om eenmaal aansluitend te worden herbenoemd. Het vierde lid bepaalt dat benoeming, schorsing en ontslag ongewijzigd bij koninklijk besluit op voordracht van de Minister van OCW blijven plaatsvinden. Het vijfde lid stelt kwalitatieve

eisen aan de leden van de raad van toezicht alsmede enkele incompatibiliteiten voor de periode voorafgaand aan benoeming. Leden van de raad van toezicht moeten voldoende bestuurlijke ervaring en deskundigheid hebben om hun taak te kunnen uitoefenen. Er geldt een afkoelperiode van twee jaar voor oud-leden van een raad van toezicht of bestuur van een landelijke publieke media-instelling, de NPO of de Ster, naast de reguliere incompatibiliteiten die in artikel 2.25 zijn opgenomen.

Artikel 2.25

In dit artikel staan de functies die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de raad van toezicht van de NPO. Deze zijn vergelijkbaar met de incompatibiliteiten uit artikel 2.6 (oud). Als aanvullende incompatibiliteit is opgenomen het lidmaatschap van het Europees parlement, een provinciaal bestuur, gemeentebestuur of waterschapsbestuur. Dit verzekert de afstand van de NPO tot Europese en (de)centrale politiek.

Artikel 2.26

Dit artikel beschrijft de benoemingsprocedure voor leden van de raad van toezicht van de NPO. De procedure is voor een groot deel gelijk aan die voor de benoeming van leden van de raad van toezicht van een omroephuis (zie artikel 2.7), met als verschil dat hierbij de gezamenlijke ondernemingsraden van de NPO en de landelijke publieke media-instellingen betrokken zijn (gezamenlijk bekend als de centrale ondernemingsraad). Voor de NPO is er tevens geen mogelijkheid om een raad van voordracht in te stellen en deze voordrachten te laten doen voor de benoemingen. De uiteindelijke benoeming vindt plaats op basis van een zwaarwegend advies van de raad van toezicht aan de Minister van OCW, die conform het vierde lid, de voordracht voor de benoeming doet bij koninklijk besluit. Als de Minister van OCW de voordracht niet kan overnemen wegens de gronden genoemd in het vijfde lid, (namelijk: strijd met de wet, zorgvuldigheid of andere zwaarwegende belangen), verzoekt hij op grond van het zesde lid gemotiveerd om een nieuw advies en informeert hij de Tweede Kamer dat en waarom hij het eerdere advies niet heeft overgenomen.

De voornaamste wijziging ten opzichte van de voorgaande situatie is dat het instellen van een benoemingsadviescommissie niet langer verplicht is, en in plaats daarvan bij wet eisen worden gesteld aan de procedure die leidt tot het advies aan de Minister van OCW.

Artikel 2.27

Schorsing en ontslag van leden van de raad van toezicht blijft onveranderd mogelijk wegens ongeschiktheid, disfunctioneren en onverenigbaarheid van functies (ontstaan na benoeming). Ontslag is ook mogelijk op eigen verzoek, en geschiedt, net als bij schorsing, door een besluit van de Minister van OCW.

In geval een aanwijzing van het Commissariaat op grond van artikel 7.15 strekt tot het ontslaan van leden van de raad van toezicht, zal hiertoe door de leden van de raad van toezicht die het betreft aan de Minister van OCW een verzoek tot ontslag worden gedaan, zodat gevolg aan de aanwijzing kan worden gegeven.

Artikel 2.28

De taken van de raad van toezicht van de NPO veranderen in het nieuwe bestel niet ten opzichte van artikel 2.7 (oud). Het verplichte overleg tussen de raad van toezicht en het college van

omroepen is afkomstig uit artikel 2.11a en naar het voorgestelde artikel 2.28 verplaatst omwille van de duidelijkheid en overzichtelijkheid.

Artikel 2.29

Artikel 2.29 gaat over de organisatie van de raad van toezicht van de NPO. De raad van bestuur van de NPO blijft bestaan uit ten hoogste drie leden, waaronder een voorzitter, aldus het eerste lid. De raad van bestuur kiest, in tegenstelling tot voorheen, de voorzitter uit zijn midden. Hiervoor wordt niet langer via een afzonderlijke procedure geworven. De benoemingsperiode wordt in het tweede lid teruggebracht van vijf naar vier jaar, met de mogelijkheid van één herbenoeming voor een aansluitende periode. Leden van de raad van bestuur worden volgens het derde lid benoemd, geschorst en ontslagen door de raad van toezicht, die tevens conform het vijfde lid hun arbeidsvoorwaarden vaststelt. Leden van de raad van bestuur zijn in dienst van de NPO, waarbij artikel 7:668a, eerste tot en met vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek buiten toepassing wordt verklaard. Dit voorkomt dat een bestuurder die herbenoemd wordt zonder meer een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd aangaat met de NPO.

Het vierde lid geeft kwalitatieve eisen voor de leden van de raad van toezicht alsmede enkele incompatibiliteiten voor de periode voorafgaand aan de benoeming. Zo moet de raad van bestuur bestaan uit personen met de nodige bestuurlijke ervaring en deskundigheid. Er geldt een afkoelperiode van twee jaar naast de overige onverenigbare functies, allebei vergelijkbaar met de bepalingen over de raad van toezicht (voorgestelde artikelen 2.24 en 2.25).

Artikel 2.30

Dit artikel somt de functies op die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de raad van bestuur. Deze incompatibiliteiten zijn het spiegelbeeld van de incompatibiliteiten voor het lidmaatschap van de raad van toezicht (voorgesteld artikel 2.25).

Artikel 2.31

De benoemingsprocedure voor leden van de raad van bestuur is thans niet op wetsniveau geregeld. Met voorgesteld artikel 2.31 wordt hiervoor een procedure ingeregeld. Deze procedure is vergelijkbaar met de procedure voor de benoeming van leden van het bestuur van een omroephuis (voorgesteld artikel 2.12). Afwijkende elementen zijn de betrokkenheid van het college van omroepen bij de profielschetsen (eerste lid) en de ondernemingsraad van de NPO bij zowel de profielschetsen (eerste lid) als de wervingsprocedure (derde lid).

Artikel 2.32

Schorsing en ontslag van de raad van bestuur van de NPO is mogelijk wegens ongeschiktheid, disfunctioneren en onverenigbaarheid van functies (ontstaan na benoeming). Ontslag is ook mogelijk op eigen verzoek. De raad van toezicht schorst en ontslaat. In geval van een aanwijzing van het Commissariaat, op grond van artikel 7.15, die strekt tot het ontslag van leden van de raad van bestuur zal over het algemeen voldaan worden aan een van de criteria uit het eerste lid, waardoor ontslag mogelijk is.

Artikel 2.33

De taken van de raad van bestuur van de NPO blijven grotendeels gelijk aan de taken uit het oude bestel, zoals opgenomen in artikel 2.10 (oud). Nieuw is het tweede lid, waarin is opgenomen dat

niet alleen het vaststellen van de strategische documenten, te weten het concessiebeleidsplan, het aanbodplan, de terugblik, de begroting met jaarplan, de profielen van de aanbodkanalen en het document met de beschrijving van de programmeerstrategie, tot de taak van de raad van bestuur behoort, maar ook het coördineren van de totstandkoming ervan. Dat heeft ermee te maken dat het college van omroepen in het nieuwe bestel de strategische documenten ter vaststelling voorlegt aan de raad van bestuur, en deze organen dus gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming ervan. Het past bij de algehele rol van de raad van bestuur om de coördinatie van de totstandkoming van die documenten daar te beleggen.

De expliciete taak tot het organiseren van representatieve publieksvertegenwoordiging, onder meer door een representatieve adviesraad, komt te vervallen. Dit heeft te maken met de wijziging in het takenpakket van de NPO op het gebied van publieksbetrokkenheid (zie artikel 2.21).

Artikel 2.34

Voorgesteld artikel 2.34 is gemodelleerd naar artikel 2.60 (oud). De regelingen en besluiten die de NPO opstelt, zijn bindend voor die instellingen en de Ster. Dit doet echter niet af aan de redactionele onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid van de landelijke publieke media-instellingen. De raad van bestuur van de NPO ziet toe op de naleving van de bindende regelingen en besluiten en kan dit, op grond van artikel 2.154, eerste lid, ook handhaven. Zie voor een nadere toelichting de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Artikel 2.35

Het instemmingsrecht van de raad van toezicht blijft grotendeels gelijk aan de voorgaande situatie. Om aan te sluiten op het nieuwe bestel worden de besluiten waarvoor instemming vereist is, aangepast. De prestatieovereenkomst komt te vervallen, waardoor het instemmingsrecht hiervoor niet langer nodig is. Ten aanzien van het concessiebeleidsplan, bestuursverslag, de terugblik en de begroting met jaarplan behoudt de raad van toezicht zijn instemmingsrecht.

Artikel 2.36

Het college van omroepen wordt, volgens het eerste lid, gevormd door één vertegenwoordiger zijnde een bestuurder van ieder omroephuis, en één vertegenwoordiger van de NOS. Dat hoeft niet per definitie de voorzitter van ieder omroephuis te zijn. De leden van het college wijzen uit hun midden een voorzitter aan, zo bepaalt het tweede lid. Voor het overige gaat het college over zijn eigen inrichting en werkwijze. Het derde lid bepaalt expliciet dat het college van omroepen en de raad van bestuur afspraken maken over hun onderlinge werkwijze, met het oog op de samenwerking die nodig is bij de totstandkoming van de strategische documenten (zie hiervoor artikel 2.37).

Artikel 2.37

Het college van omroepen krijgt een uitgebreider takenpakket dan het voorgaande college van omroepen. Het college van omroepen stelt in samenspraak met de raad van bestuur de strategische documenten op die genoemd worden in het eerste lid. Daarna legt het college van omroepen deze documenten ter vaststelling voor aan de raad van bestuur. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat het college van omroepen en de raad van bestuur gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van de strategische documenten ten aanzien van de landelijke publieke mediadienst.

In enkele andere gevallen heeft de raad van bestuur op grond van het tweede lid de verplichting het college van omroepen om voorafgaand advies te vragen. Deze plicht is reeds vastgelegd in artikel 2.14 (oud) en wordt aangescherpt met het oog op het nieuwe bestel. De voorgaande bepaling over de prestatieovereenkomst komt, net als de prestatieovereenkomst, te vervallen en voor het overige voorziet het eerste lid in een procedure. Het voorafgaand adviesrecht van het college van omroepen geldt dan nog in geval van overeenkomsten met derden en het vaststellen van regelingen voor de coördinatie en ordening van media-aanbod. Het college kan de raad van toezicht en de raad van bestuur verder voorzien van gevraagd en ongevraagd advies over het media-aanbod van de landelijke publieke mediadienst. Aan dit recht verandert niets ten opzichte van hoe dit in het voorgaande bestel is vastgelegd in artikel 2.12. Tot slot reflecteert het vierde lid de rol van het college van omroepen als orgaan van de NPO, waarbij het gemeenschappelijk belang van de landelijke publieke mediadienst geldt als uitgangspunt.

Artikel 2.38

Artikel 2.38 vormt een vangnetbepaling voor verschillende situaties rondom de vaststelling van de strategische documenten die worden opgesteld door het college van omroepen in samenspraak met de raad van bestuur en vastgesteld door de raad van bestuur. Dat betreft het concessiebeleidsplan, het aanbodplan, de terugblik, de begroting met jaarplan, de profielen van de aanbodkanalen en het document inhoudende een beschrijving van de programmeerstrategie. Het eerste lid bepaalt dat, indien het college van omroepen een document niet voorlegt aan de raad van bestuur, de raad van bestuur alsnog een document kan vaststellen. Dit kan enkel als sprake is handelen in strijd met tussen het college van omroepen en de raad van bestuur gemaakte afspraken, bijvoorbeeld over termijnen voor het opstellen en voorleggen. Hiermee wordt geborgd dat de NPO zijn werkzaamheden voort kan zetten, ook als de betreffende documenten niet worden opgesteld en voorgelegd door het college van omroepen.

Indien de raad van bestuur een van de voorgestelde documenten niet wil vaststellen, bijvoorbeeld omdat het meent dat het document onvoldoende rekening houdt met het gemeenschappelijke belang van de landelijke publieke mediadienst, is het college van omroepen op grond van het tweede lid verplicht de raad van bestuur over deze weigering te horen binnen redelijke termijn. Indien het college van omroepen vervolgens besluit het document ongewijzigd voor te leggen, geldt hiervoor conform het derde lid een motiveringsvereiste. Hiermee wordt beoogd de raad van bestuur voldoende inzicht te geven in de beweegredenen van het college van omroepen. De raad van bestuur kan vervolgens besluiten het ongewijzigde document alsnog vast te stellen of het voor te leggen aan de raad van toezicht voor instemming. Op grond van het vierde lid is de raad van toezicht gehouden het college van omroepen en de raad van bestuur binnen redelijke termijn te horen over het document. De raad van toezicht kan voorwaarden verbinden aan zijn instemming.

Artikel 2.39

Artikel 2.39 vormt een vangnetbepaling voor verschillende situaties rondom het voorafgaand adviesrecht van het college van omroepen. Het betreft een modernisering van artikel 2.14, tweede tot en met vierde lid (oud).

Het eerste lid bepaalt dat de raad van bestuur van de NPO een redelijke termijn stelt voor het voorafgaand advies van het college van omroepen. Indien het college van omroepen geen advies uitbrengt of dit niet-tijdig doet, kan de raad van bestuur de betreffende overeenkomst aangaan of de betreffende regeling vaststellen. Indien het advies van het college van omroepen negatief is, maar de raad van bestuur niettemin door wil gaan met het aangaan van de overeenkomst zonder het advies over te nemen, kan de raad van bestuur besluiten het college te horen. In geval van het vaststellen van een regeling is de raad van bestuur verplicht het college te horen indien hij het advies niet overneemt. Mocht de raad van bestuur na het horen van het college alsnog besluiten zijn voornemen ongewijzigd te laten, is hij verplicht de voorgenomen overeenkomst of regeling

gemotiveerd voor te leggen aan de raad van toezicht die hier een instemmingsrecht heeft. De raad van toezicht kan hierbij het college van omroepen horen. In geval van het vaststellen van het coördinatiereglement, bedoeld in artikel 2.56, is het horen van het college door de raad van toezicht verplicht.

Artikel 2.40

Dit artikel bevat de inlichtingenplicht voor de NPO richting de Minister van OCW, zoals vastgelegd in artikel 2.15 (oud). Dit artikel wordt inhoudelijk niet gewijzigd ten opzichte van de reeds geldende bepaling.

Artikel 2.41

Artikel 2.41 vormt een voortzetting van artikel 2.17 (oud) met als aanvulling de verplichting voor de NPO om in het bestuursverslag jaarlijks te rapporteren over de naleving van de gedragscode. De verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een doelmatige besteding van de middelen voor media-aanbod komt te liggen bij de landelijke publieke media-instellingen. Zie daarover nader paragraaf 2.6.6 van het algemene deel van deze toelichting. Toegevoegd wordt dat openbaarmaking tegelijkertijd plaatsvindt met de bestuursverslagen van de omroephuizen en de NOS en de terugblik.

Artikel 2.42

Dit artikel is een uitsluitend vernummerd, het komt overeen met artikel 2.16 zoals dat voorafgaande aan inwerkingtreding van deze wet luidde.

Artikel 2.43

Dit artikel is uitsluitend vernummerd, het komt overeen met artikel 2.18, zoals dat voorafgaande aan inwerkingtreding van deze wet luidde.

Artikel 2.44

Dit artikel vormt een modernisering van artikel 2.19 (oud) over de concessie van de NPO. Het systeem van concessieverlening wordt ook in het nieuwe bestel voortgezet. Het derde lid van artikel 2.44 vormt een modernisering van artikel 2.34, eerste lid (oud), waarbij de verplichting om in ieder geval radio- en televisieprogramma’s te maken, komt te vervallen.

Artikel 2.45

In het nieuwe bestel vormt het concessiebeleidsplan het algemene strategische document van de NPO voor de vijf daaropvolgende jaren. Artikel 2.45 biedt kaders voor het concessiebeleidsplan en is gebaseerd op artikel 2.20 (oud). De criteria voor het concessiebeleidsplan zijn daarbij aangescherpt en geconcretiseerd. Het gaat om:

a. een beschrijving van de algemene voorziene functie van de landelijke publieke omroep in medialandschap;
b. een beschrijving van de beoogde uitvoering van de landelijke publieke mediaopdracht, inclusief doelstellingen en specifiek hoe de mix van aanbodkanalen en distributiestrategie daaraan bijdraagt;

c. de aard van en het aantal aanbodkanalen plus frequentieruimte;
d. een beschrijving van hoe wordt omgegaan met het rapport van de evaluatiecommissie (nieuw ten opzichte van artikel 2.20);
e. een overzicht van de benodigde middelen; en
f. een beschrijving van de samenwerking met de regionale en lokale publieke media-instellingen en anderen.

De delegatiegrondslag voor het stellen van nadere regels bij ministeriële regeling blijft behouden. Het gaat dan, bijvoorbeeld, om het stellen van termijnen voor indiening van het plan.

Artikel 2.46

Artikel 2.46 gaat over de vaststelling van het concessiebeleidsplan en de aanbodkanalen. Het vormt een gedeeltelijke voortzetting van artikel 2.21 (oud). In het eerste lid is bepaalt dat de raad van bestuur voorafgaand aan de vaststelling van het concessiebeleidsplan advies vraagt aan het Commissariaat en de Raad voor cultuur. Nieuw is inhoudelijke eis aan het advies, die is opgenomen in de tweede volzin. De adviseurs adviseren dus in ieder geval over de mate waarin is voldaan aan de inhoudelijke eisen uit artikel 2.45.

De NPO maakt, volgens het tweede lid, het concessiebeleidsplan tegelijk met de adviezen en het aanbodplan openbaar, waarbij de adviezen ook zijn voorzien van een inhoudelijke reactie. Gelijktijdige openbaarmaking van het concessiebeleidsplan en aanbodplan volgt logischerwijs uit het complementaire karakter van beide documenten.

Voor zover het concessiebeleidsplan ziet op de aard van en het aantal de aanbodkanalen is instemming van de Minister van OCW op grond van het derde lid, vereist. Bij het al dan niet verlenen van instemming gelden de eisen uit de Telecommunicatiewet. In geval een aanbodkanaal nieuw is of significant wijzigt, gelden op grond van het vierde lid bijzondere eisen voordat instemming kan worden verleend. Op een dergelijk besluit is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Awb van toepassing. Dit betekent dat de Minister van OCW het besluit ter inzage voorlegt gedurende een periode van zes weken, tijdens welke belanghebbenden zienswijzen naar voren kunnen brengen. De adviezen van het Commissariaat en de Raad voor cultuur zien bovendien in het bijzonder op het publieke belang dat met het aanbodkanaal wordt gediend en de Minister van OCW verzoekt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) om een advies uit te brengen over mogelijke markteffecten van het nieuwe of significant gewijzigde aanbodkanaal. Ten behoeve van deze analyse kan het Commissariaat gegevens verstrekken aan de ACM. Het vijfde lid biedt hier een grondslag voor. Het zesde expliciteert dat wijzigingen van het concessiebeleidsplan via de begroting van de NPO verlopen en dat hiervoor de eisen uit het eerste tot en met vijfde lid van het artikel gelden.

Artikel 2.47

Vormt een voortzetting van artikel 2.21a (oud). Gelet op de leesbaarheid is dit artikel beperkt geherstructureerd. Inhoudelijk is hiermee geen wijziging beoogd.

Artikel 2.48

Artikel 2.48 biedt de kaders voor het aanbodplan, dat eens in de vijf jaar door de NPO moet worden ingediend bij de Minister van OCW. Het aanbodplan moet laten zien wat voor media-aanbod de komende vijf jaar ongeveer gemaakt gaat worden, en welk omroephuis welk deel daarvan voor z’n rekening neemt. Om die reden zijn aan het aanbodplan ook budgetafspraken verbonden, zoals bedoeld in artikel 2.149, eerste lid, onderdeel a.

Het tweede lid geeft een beschrijving van de inhoudelijke criteria aan het aanbodplan. Het gaat dan, onder andere, om een beschrijving van de wijze waarop afspraken tussen de omroephuizen over het media-aanbod uitdrukking geven aan de grondslag van ieder omroephuis, zoals deze tot uiting komt in het media-aanbod (onderdeel b). Daarmee wordt gedoeld op de maatschappijvisie

waaruit aanbod wordt gemaakt en hoe deze maatschappijvisie doorwerkt in de identiteit en het media-aanbod van het omroephuis. Ook de wijze waarop de NOS haar taken gaat uitvoeren, moet worden toegelicht. Dit heeft te maken met het specifieke takenpakket van de NOS ten opzichte van de omroephuizen. Belangrijk is ook dat het aanbodplan een beschrijving bevat van de wijze waarop de afspraken uitdrukking geven aan de onderlinge complementariteit van de omroephuizen. Zij zijn immers gezamenlijk gehouden te voorzien in het media-aanbod, bedoeld in artikel 2.2, tweede lid.

Artikel 2.49

Het aanbodplan is, net als het concessiebeleidsplan, onderhevig aan voorafgaand advies door het Commissariaat en de Raad voor cultuur. Zij adviseren over in hoeverre het aanbodplan de inhoudelijke criteria waar het moet voldoen, omvat. De openbaarmaking van het aanbodplan vindt gelijktijdig plaats met de openbaarmaking van de adviezen, de inhoudelijke reactie daarop vanuit de NPO en het concessiebeleidsplan.

Wat betreft afspraken over de budgetverdeling is instemming van de Minister van OCW vereist. Deze instemming wordt verleend in geval wordt voldaan aan de budgetregels uit het vierde lid; de Minister van OCW kan geen instemming onthouden wegens andere gronden dan strijd met dat lid. Het vierde lid biedt daarbij een kader voor de budgetverdeling, dat erop gericht is de omroephuizen te voorzien van een stabiele en voorspelbare financiering. Zie voor een nadere toelichting op deze verdeling paragraaf 2.5.4 van het algemene deel van deze toelichting.

Indien de Minister van OCW geen instemming kan verlenen wegens strijd met het vierde lid stelt de raad van bestuur van de NPO op verzoek een budgetverdeling vast middels een bindend besluit. Hiervoor geldt een termijn van vier weken, waarbinnen de omroephuizen hun afspraken kunnen herzien. In geval voor de herziene afspraken wel toestemming kan worden verleend op grond van het vierde lid, trekt de Minister van OCW het verzoek aan de raad van bestuur van de NPO in.

Artikel 2.50

Artikel 2.50 wordt gemoderniseerd. Toegevoegd wordt dat de mediadienst op aanvraag mede bestemd is voor catch-up in plaats van uitsluitend bestemd voor catch-up. Met de ontwikkelingen ten aanzien van de mediadienst op aanvraag on is ook *on demand only* aanbod mogelijk geworden, bijvoorbeeld originele documentaireseries die enkel via NPO Start worden uitgezonden. De wetgever wil daarom de mogelijkheid van een kanaal waarop uitsluitend *on demand aanbod* wordt aangeboden wettelijk bestendigen. Dit sluit goed aan bij veranderingen in het mediagebruik van het algemene publiek. Tevens wordt met het voorgestelde onderdeel b doorgifte van programma’s van de regionale publieke mediadienst toegevoegd aan de bepaling, om zo de beschikbaarheid van dit aanbod via NPO Start mogelijk te maken.

Artikel 2.51

Betreft enkel een actualisering van de verwijzingen.

Artikel 2.52

Dit artikel komt overeen met artikel 2.53 zoals dat voorafgaande aan inwerkingtreding van deze wet luidde. Het onderdeel over ingetrokken erkenningen komt te vervallen, nu in het nieuwe bestel geen erkenningen meer bestaan.

Artikel 2.53

Dit artikel vormt een gedeeltelijke en aangepaste voortzetting van artikel 2.54 (oud). De raad van bestuur van de NPO blijft, ook in het nieuwe bestel, ervoor zorgen dat het media-aanbod past binnen de kaders van de publieke mediaopdracht, strategische documenten en de quota bepalingen. De raad van bestuur kan een voorstel tot het verzorgen van media-aanbod echter alleen nog toetsen op kennelijke strijdigheid met artikel 2.1, de strategische documenten en de artikelen 2.115, 2.116 en 2.119 tot en met 2.123, die onder meer gaan over toegankelijkheid en Europese producties. In geval van dubbeling in het aanbod, waarbij aanbod van meerdere omroephuizen in aanmerking komt voor plaatsing op een aanbodkanaal, is sprake van een dergelijke kennelijke strijdigheid en kan de NPO overgaan tot het afwijzen van aanbod. Dat is echter niet verplicht. Deze toets past bij het uitgangspunt dat de omroephuizen en de NOS in het aanbodplan heldere afspraken met elkaar maken over de verdeling van het media-aanbod en het budget, waardoor de NPO ook al een goed afgestemd aanbod zal krijgen ter plaatsing, en bij het uitgangspunt van doelmatigheid. Op deze wijze is de NPO niet langer exclusief verantwoordelijk voor het verzorgen van een divers media-aanbod, maar wordt dit mede belegd bij de omroephuizen en de NOS. De toets door de raad van bestuur doet niet af aan de redactionele verantwoordelijkheid van de omroephuizen en de NOS.

Artikel 2.54

Dit artikel vormt een modernisering van artikel 2.55 (oud). Het eerste lid komt daarmee te vervallen, omdat deze afspraken in het nieuwe bestel worden vastgelegd in het aanbodplan. Het derde lid komt te vervallen, omdat niet langer sprake is van omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen.

Artikel 2.55

Artikel 2.55 is gebaseerd op artikel 2.56 (oud), waarin de betrokkenheid van de omroepen bij de coördinatie van de aanbodkanalen wordt geregeld. De term "redactie" wordt hierbij vervangen door de term die in de praktijk reeds gebruikt wordt voor dit orgaan, namelijk: "mediaoverleg". Ieder omroephuis benoemt één lid van het overleg, net als de NOS. Om de positie van het mediaoverleg te borgen en eventuele overlap met het college van omroepen te voorkomen, is het lidmaatschap van het overleg onverenigbaar met verschillende bestuurs- en toezichtsfuncties. Op grond van het vijfde lid wordt het mediaoverleg in ieder geval betrokken bij de jaarplannen met programmeerstrategie, indien deze zich voordoen.

Artikel 2.56

Dit artikel vormt een gedeeltelijke voortzetting van artikel 2.57 (oud), dat betrekking heeft op het coördinatiereglement van de NPO. Enkel de onderdelen a en b van artikel 2.57 (oud) worden gehandhaafd. Onderdeel c komt te vervallen, omdat de NPO niet langer de bevoegdheid heeft om zelfstandig media-aanbod te initiëren (zie voorgesteld artikel 2.53). Omdat artikel 2.55, eerste lid, niet wordt gehandhaafd (zie de artikelsgewijze toelichting bij het voorgestelde artikel 2.54) komt ook onderdeel d te vervallen.

Artikel 2.57

In artikel 2.58 (oud) is bepaald dat de NPO jaarlijks een verslag aan het Commissariaat en de Minister van OCW stuurt over het vorige kalenderjaar. Het voorgestelde artikel 2.57 moderniseert dit artikel en scherpt het aan. Zo wordt de term "verslag" vervangen door de term die in de praktijk reeds gangbaar is: "terugblik".

Onderdeel a wordt aangepast. Dit onderdeel bepaalt dat de terugblik een beschrijving van de realisatie van de concrete doelstellingen uit de begroting moet omvatten, wat betreft de punten waarop de begroting het aanbodplan concretiseert. Het gaat dan specifiek om: de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan publieke mediaopdracht (artikel 2.45, tweede lid, onderdeel b), de realisatie van samenwerking met, onder andere, regionale en lokale publieke media-instellingen (2.45, tweede lid, onderdeel f), de wijze waarop de omroephuizen gezamenlijk invulling hebben gegeven aan de taken uit artikel 2.2, eerste tot en met derde lid, en ieders bijdrage daaraan (artikel 2.48, tweede lid, onderdeel a) en de wijze waarop de NPO invulling heeft gegeven aan haar taken (artikel 2.48, tweede lid, onderdeel d). Onderdeel e is een aanscherping van onderdeel e van het eerste lid van artikel 2.58 (oud), waarin de positie van de Ombudsman duidelijk naar voren wordt gebracht. Onderdelen c, d, f en g vormen een ongewijzigde voorzetting van, respectievelijk, de onderdelen b, d, e en f uit artikel 2.58 (oud).

De rapportageverplichting uit het tweede lid volgt uit bepalingen over toegankelijkheid op Europees niveau.

Het derde lid bepaalt dat de NPO de terugblik gelijktijdig met de bestuursverslagen van de omroephuizen, de NOS en de NPO openbaar maakt.

Artikel I, onderdeel D (verval artikel 2.60)

Artikel 2.60 is in gemoderniseerde vorm opgenomen in artikel 2.33. Daarom komt artikel 2.60 te vervallen.

Artikel I, onderdelen E en F (wijziging artikel 2.60h en artikel 2.60j)

Betreft in beide gevallen een actualisering van de verwijzingen.

Artikel I, onderdeel G (wijziging artikel 2.73)

Met dit wijzigingsartikel wordt artikel 2.73 gemoderniseerd. Het eerste lid geeft de raad van bestuur de bevoegdheid om media-aanbod van regionale publieke omroepen op landelijke aanbodkanalen te plaatsen. Het voorgestelde tweede lid maakt dergelijke plaatsing verplicht in geval van lineair media-aanbod dat voor catch-up op het landelijke aanbodkanaal wordt aangeboden door de regionale publieke omroep. Het derde tot en met vijfde lid geven duidelijkheid over welke regels gelden in geval van plaatsing van het regionale aanbod op een landelijk aanbodkanaal.

Artikel I, onderdeel H (wijziging artikel 2.74)

Artikel 2.74 bevat regels voor het plaatsen van aanbodkanalen van regionale publieke omroepen op aanbodkanalen van de landelijke publieke omroep of het op andere wijze ontsluiten daarvan. Het tweede lid maakt duidelijk dat de kosten van dergelijke plaatsing of ontsluiting voor rekening van de regionale publieke omroep komen. Het gaat dan, onder meer, over distributiekosten, zoals hostingkosten. Het derde lid geeft aan welke reclameregels van toepassing zijn op geplaatst of ontsloten aanbod. Het vierde lid regelt dat de inlichtingenplicht uit artikel 2.16 ook geldt voor regionale publieke omroepen indien zij aanbod laten plaatsen of ontsluiten op grond van het eerste lid. Hiermee wordt beoogd het proces van plaatsing of ontsluiting zoveel mogelijk te stroomlijnen.

Artikel I, onderdeel I (wijziging artikel 2.88)

Met deze wijziging wordt artikel 2.88, dat betrekking heeft op het redactiestatuut van de publieke media-instellingen, aangescherpt. Zo bepaalt het eerste lid dat deze organisaties niet alleen een redactiestatuut tot stand moeten brengen, maar dit ook eens per vijf jaar moeten herzien. Hiermee wordt geborgd dat het redactiestatuut een geactualiseerd document is en blijft.

In het derde lid worden inhoudelijke eisen gesteld aan het redactiestatuut. Waar deze in het derde lid (oud) enkel gaan over journalistiek handelen en de redactionele onafhankelijkheid voegt dit wetsvoorstel een viertal criteria toe. Daarbij ligt de nadruk op het borgen van de redactionele onafhankelijkheid door de scheiding tussen de zakelijke organisatie en de journalistieke organisatie.

Voor de regionale en lokale publieke omroepen geldt dat zij ook mogen verwijzen naar andere journalistieke normen dan de journalistieke code uit het voorgestelde artikel 2.88a. Die code wordt immers opgesteld door de landelijke publieke omroepen; de regionale en lokale publieke omroepen zijn hierbij niet betrokken. Denkbaar is dat zij ervoor kiezen om naar een andere breedgehanteerde journalistieke code, zoals de NVJ Code, te verwijzen. Deze ruimte wordt vastgelegd door middel van een wijziging van het vierde lid.

Met het oog op de transparantie maken de publieke media-instellingen het redactiestatuut openbaar.

Artikel I, onderdeel J (invoegen artikel 2.88a)

Artikel 2.88a vormt de grondslag voor de gezamenlijke journalistieke code van de landelijke publieke omroepen. Dit is een vorm van wettelijk opgelegde zelfregulering. Voordat de code wordt vastgesteld, wordt de ombudsman conform het tweede lid in gelegenheid gesteld hierover te adviseren. Dit sluit aan op de bevoegdheden van de ombudsman in het kader van de journalistieke code. Zie voor een andere toelichting over de ombudsman en zijn bevoegdheden de artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel QQ. De maatregelen die gelden voor inbreuken op de code worden door de landelijke publieke media-instellingen gezamenlijk opgesteld en openbaar gemaakt. Het derde lid stelt inhoudelijke eisen aan deze maatregelen. Het vierde lid van artikel 2.88a expliciteert wanneer sprake is van een structurele schending van de journalistieke code, waarvoor de maatregelen die op grond van het derde lid worden vastgesteld, kunnen worden opgelegd. Het gaat dan om een door de ombudsman vastgesteld patroon van overtreding.

Artikel I, onderdeel K (wijziging artikel 2.90)

Artikel 2.90 wordt aangepast aan het nieuwe bestel. Omdat het wenselijk is dat steunverenigingen, zijnde verenigingen naar Nederlands recht die als hoofddoel hebben bij te dragen aan de verwezenlijking publieke media-opdracht, in het nieuwe bestel via het omroephuis waaraan zij gelieerd zijn oproepen kunnen doen, wordt dit expliciet opgenomen in het artikel. Het Commissariaat moet, net als in het oude bestel, toestemming geven voordat dergelijke oproepen mogen worden gedaan.

Artikel I, onderdeel L (wijziging artikel 2.98)

Ter uitvoering van de motie Martens-America, waarmee de Kamer heeft opgeroepen het reclameverbod uit te breiden tot podcasts, wordt artikel 2.98 gewijzigd. Met deze wijziging komt het reclameverbod te gelden voor al het media-aanbod van mediadiensten op aanvraag van de landelijke publieke omroep.

Artikel I, onderdeel M (invoegen artikel 2.102b)

Vanwege de herstructurering van titel 2.2 wordt de inlichtingenplicht van de Ster richting de NPO in dit afzonderlijke artikel ondergebracht. Inhoudelijk wordt er geen wijziging beoogd.

Artikel I, onderdeel N (wijzing artikel 2.103)

Analoog aan de wijzigingen voor de landelijke publieke media-instellingen en de NPO, vervalt doelmatigheid als vereiste aan het bestuursverslag. Zie voor een nadere toelichting op doelmatigheid paragraaf 2.6.6 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel O (wijziging artikel 2.108)

Betreft een verwijzingscorrectie naar aanleiding van de hernummering van artikel 2.88b tot 2.88c.

Artikel I, onderdeel P (wijziging artikel 2.116)

Betreft een actualisering van een verwijzing.

Artikel I, onderdeel Q (wijziging artikel 2.121)

Deze wijziging betreft een correctie van dit artikel. Per abuis is eerder in de wetstekst geen verwijzing naar artikel 2.115 opgenomen. Dat zou betekenen dat de uitzonderingen uit artikel 2.121 enkel gelden voor onafhankelijke producties (zoals bedoeld in artikel 17 van de Europese richtlijn). Ook voor het aanbod uit 2.115 is beoogd geweest de uitzondering uit 2.121 hierop mogelijk te maken (zoals bedoeld in artikel 16 van de Europese richtlijn).

Artikel I, onderdeel R (wijziging artikel 2.123)

In artikel 2.123 wordt een delegatiegrondslag toegevoegd voor het stellen van regels over de toegankelijkheid van het media-aanbod van de landelijke publieke omroep. Het gaat dan om het media-aanbod dat via de lineaire kanalen en via catch-up wordt verzorgd. Het nieuwe tweede lid kadert de delegatiebevoegdheid verder in door enkele elementen te noemen, die de wetgever in ieder geval in de lagere wetgeving moet regelen. Op deze manier wordt beoogd de toegankelijkheid van het media-aanbod daadwerkelijk te vergroten.

Artikel I, onderdeel S (wijziging artikel 2.133)

In het gewijzigde artikel 2.133 liggen enkele bepalingen vast over het exploiteren van namen en merken door de landelijke publieke media-instellingen. Op grond van het eerste lid kan een landelijke publieke media-instelling een naam of merk enkel gebruiken voor het verzorgen van media-aanbod indien zij eigenaar is van die naam of dat merk of exclusief licentiehouder voor wat betreft het maken van media-aanbod met gebruik van die naam of dat merk. In dat laatste geval geldt de aanvullende eis dat de naam of het merk niet tegelijkertijd aan anderen gelicentieerd mag worden indien met de activiteiten waarvoor die licentie wordt verleend, afbreuk kan worden gedaan aan de publieke waarden. Daarbij kan gedacht worden aan de situatie waarin een omroephuis een licentie op een naam houdt, terwijl onder die naam tegelijkertijd commerciële ondernemingen worden uitgeoefend. Daardoor zou immers verwarring kunnen optreden bij het publiek over de rol van de landelijke publieke omroep. Deze bepaling geldt gedurende het gehele gebruik van de naam of het merk door het omroephuis. Dat betekent dat het omroephuis gehouden is het gebruik van de naam of het merk te stoppen indien zij op de hoogte raakt van dergelijke licentieverlening. In geval van eigenaarschap van een naam of merk is geen vergelijkbare bepaling opgenomen, omdat

dergelijke licentiëring in strijd met de publieke waarden al wordt uitgesloten via het regime voor nevenactiviteiten uit artikel 2.132 en verder.

Met deze regels wordt dus beoogd een duidelijke scheiding aan te brengen tussen media-aanbod van de landelijke publieke media-instellingen en derden. Het gaat dan uitdrukkelijk om het gebruik van namen of merken in het kader van het verzorgen van media-aanbod, bijvoorbeeld het gebruik van een beeldmerk van een omroepvereniging of samenwerkingsomroep uit het oude bestel bij een programma dat in het oude bestel door die omroep is gemaakt. Overig gebruik van namen of merken valt buiten de reikwijdte van deze bepaling.

Het tweede lid beoogt verwatering van een naam of merk te voorkomen door vast te leggen dat een landelijke publieke media-instelling een naam of merk niet kan overdragen of in licentie kan geven wanneer het doel van de toekomstige eigenaar of licentiehouder is om met de naam of het merk media-aanbod te verzorgen en deze naam of dit merk in de vijf jaar daarvoor door het omroephuis is gebruikt bij het verzorgen van media-aanbod.

Het derde lid vormt een ongewijzigde voortzetting van derde lid.

Artikel I, onderdeel T (vervallen artikel 2.135, tweede lid)

Omdat er in het nieuwe bestel geen samenwerkingsomroepen meer zijn, wordt het tweede lid van artikel 2.135 overbodig. Daarom komt het te vervallen.

Artikel I, onderdeel U (wijziging artikel 2.136)

Artikel 2.136 biedt omroephuizen de ingekaderde mogelijkheid om een bestemmingsfonds op te richten, waaraan steunverenigingen kunnen bijdragen. Het gaat dan om verenigingen naar Nederlands recht die als hoofddoel hebben bij te dragen aan de verwezenlijking publieke media-opdracht. Verenigingen naar buitenlands recht kunnen geen steunvereniging zijn. De middelen uit het bestemmingsfonds mogen, op grond van het tweede lid, niet voor andere doelen worden aangewend dan het verzorgen van media-aanbod. Het derde lid bepaalt de voorwaarden voor aanvaarding van middelen voor het bestemmingsfonds. Deze moeten afkomstig zijn van een steunvereniging en onbezwaard en onvoorwaardelijk worden overgedragen. Zie voor een nadere toelichting op het bestemmingsfonds paragraaf 2.4.1.1 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel V (vervallen artikelen 2.137, 2.138 en 2.138a)

De artikelen 2.137 tot en met 2.138a worden overbodig door de komst van de omroephuizen en het sluiten van het bestel. Niet langer is het nodig om bepalingen op te nemen over het aflopen van erkenningen of het commercieel gaan van omroepverenigingen. Daarom komen de artikelen 2.137 tot en met 2.138a te vervallen.

Voor omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen geldt na de oprichting van de omroephuizen overigens wel een afrekeningsbepaling, namelijk artikel 9.14t. Zie voor een nadere toelichting de artikelsgewijze toelichting bij dat artikel.

Artikel I, onderdeel W (wijziging artikel 2.139)

Omdat er in het nieuwe bestel geen omroeporganisaties meer zijn, wordt de bewoording van het tweede en derde lid van artikel 2.139 aangepast.

Artikel I, onderdeel X (wijziging artikelen 2.141 en 2.142)

Artikel 2.141, tweede lid, en 2.142, vierde lid, bevatten bepaling en over samenwerkingsomroepen, die in het nieuwe bestel niet langer bestaan. Daarom komen deze leden te vervallen.

Artikel I, onderdeel Y (vervallen 2.142a, tweede en derde lid)

Het tweede lid van artikel 2.142a komt te vervallen omdat de gedragscode een meer zelfstandige positie krijgt in de wet. Zie hiervoor paragraaf 2.8.3.2 van het algemene deel van deze toelichting. Omdat het derde lid gaat over samenwerkingsomroepen, die in het nieuwe stelsel niet langer bestaan, komt ook dit lid te vervallen.

Artikel I, onderdeel Z (wijziging artikel 2.146)

Betreft de actualisering van een verwijzing.

Artikel I, onderdeel AA (wijziging artikel 2.147)

Het begrotingsartikel voor de NPO wordt gemoderniseerd. De NPO dient de begroting jaarlijks voor 15 september in bij de Minister van OCW. De inhoudelijke eisen aan de begroting worden aangescherpt en aangevuld. De begroting wordt daarmee een concretisering van het concessiebeleidsplan en het aanbodplan, zoals ook terug te zien in de onderdelen a tot en met e van het tweede lid. Wanneer gesproken wordt van "onderlinge complementariteit" wordt gedoeld op het onderling aanvullende karakter van de omroephuizen, zoals beschreven in artikel 2.2, derde lid.

Het derde lid van artikel 2.147 bepaalt dat de begrote middelen over ten minste drie posten moeten worden uitgesplitst. Duidelijker aangegeven wordt welke onderverdeling geldt voor de post met betrekking tot de middelen die bedoeld zijn voor het verzorgen van het publieke media-aanbod. Zie voor een toelichting op deze posten paragraaf 2.6.4 van de algemene toelichting. De NPO maakt de begroting na indiening openbaar, zoals reeds was geregeld in het oude artikel 2.148, derde lid.

Artikel I, onderdeel BB (wijziging artikel 2.148)

Artikel 2.148 bevat een delegatiegrondslag voor het stellen van regels over de inhoud en inrichting van de begroting van de NPO.

Artikel I, onderdeel CC (wijziging artikel 2.148a)

Het eerste lid actualiseert een verwijzing in het eerste lid van artikel 2.148a. Met het tweede lid wordt een technische correctie doorgevoerd in het tweede en derde lid. Inhoudelijk wordt hier geen wijziging mee beoogd.

Artikel I, onderdeel DD (wijziging artikel 2.149)

Met dit artikel wordt artikel 2.149, dat gaat over de vaststelling van de budgetten van de landelijke publieke mediadienst, aangepast aan het nieuwe bestel. De Minister van OCW stelt jaarlijks op basis van de begroting van de NPO budgetten vast voor de omroephuizen, de NOS, de aanvulling van het media-aanbod (in het voorgaande bestel: programmaversterkingsbudget) en de NPO. De regel over het korten van het budget indien de begroting niet conform de daarvoor geldende regels is ingediend blijft in stand.

Artikel I, onderdeel EE (wijziging artikel 2.150)

De regels over de budgetverdeling worden aangepast aan het nieuwe bestel. Het budget van de NOS bedraagt ten minste 38 procent van het garantiebudget voor de omroephuizen en de NOS gezamenlijk. Het flexibele budget voor de aanvulling van het media-aanbod bedraagt ten minste 27,5 procent van het totaalbudget voor de omroephuizen, NOS en de aanvulling gezamenlijk. Dit flexibele budget wordt geheel ingezet voor de aanvulling van het media-aanbod van de omroephuizen en NOS.

Artikel I, onderdeel FF (wijziging artikel 2.150a)

Betreft de actualisering van een verwijzing.

Artikel I, onderdeel GG (wijziging artikel 2.151)

Betreft de actualisering van een verwijzing.

Artikel I, onderdeel HH (wijziging artikel 2.152)

De raad van bestuur van de NPO verdeelt de budgetten over de omroephuizen en de NOS. Hierbij gelden de regels uit het eerste lid van artikel 2.152. Bij de verdeling moet de raad van bestuur ervoor zorgen dat elke partij het bedrag ontvangt dat in het aanbodplan is afgesproken of dat opgenomen is in het bindende besluit van de NPO ter vervanging van deze afspraken. Conform het tweede lid besteden de omroephuizen en de NOS de ontvangen gelden aan de verzorging van media-aanbod. Deze bepaling vormt een voortzetting van artikel 2.152a, derde lid, dat komt te vervallen.

Artikel I, onderdelen II, KK, MM tot en met RR (wijziging artikelen 2.152a, 2.157, 2.167, 2.170a, 2.171, 2.174, 2.174a en 2.177)

In deze artikelen wordt verwezen naar oude artikelen of begrippen. Deze verwijzingen komen te vervallen. Enkele artikelen komen geheel te vervallen omdat zij uitsluitend zien op onderwerpen die in het nieuwe bestel niet langer aan de orde zijn.

Artikel I, onderdeel JJ (wijziging artikel 2.154)

Dit artikel voegt de mogelijkheid tot het opleggen van een last onder dwangsom toe, naast de punitieve sanctiebevoegdheid waar de NPO op basis van artikel 2.154 (oud) al over beschikte. Dit is een passender sanctie om het herstel van niet naleving van de bindende besluiten te bevorderen en maakt dat de sanctie daadwerkelijk in relatie staat tot de inbreuk. Vanwege het toekennen van budget op basis van individuele programmavoorstellen was deze relatie verstoord. Met de wijziging van dit artikel komt tevens de wettelijke bepaling te vervallen dat de NPO een boete kan opleggen aan een omroep wanneer deze onvoldoende bereidheid tot samenwerking zou hebben getoond. Zie daarover nader paragraaf 2.3.4 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel LL (wijziging artikel 2.166)

Met deze wijziging wordt verduidelijkt welke betalingen kunnen worden gedaan uit de algemene mediareserve.

Artikel I, onderdeel PP (wijziging artikel 2.174)

Met deze wijziging wordt artikel 2.174 in lijn gebracht met het nieuwe bestel. In het kader van de Europese staatssteunregels staat de Europese Commissie staat toe dat een publiek gefinancierde onderneming een noodzakelijke buffer aanhoudt. De Commissie hanteert daartoe een maximumreserve van 10% van het jaarbudget. Daaronder vallen ook de middelen uit een bestemmingsfonds, als bedoeld in artikel 2.136.

Artikel I, onderdeel SS (wijziging artikel 2.178)

De formulering van het artikel brengt explicieter tot uitdrukking dat dit artikel hoofdzakelijk ziet op inrichting van de bedrijfsprocessen van de genoemde instellingen en de sturing en beheersing van die processen. Zie voor een nadere toelichting op dit punt paragraaf 4.2.2 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel TT (wijziging titel 2.7)

De titel betreffende evaluatie wordt opnieuw vastgesteld. De Minister van OCW verzoekt de Raad voor cultuur eens per vijf jaar om een evaluatie uit te voeren. Deze evaluatie betreft de uitvoering van de landelijke publieke media-opdracht. De bevoegdheid om een evaluatiecommissie samen te stellen wordt daarbij neergelegd bij de Raad voor cultuur, die hiertoe een evaluatiecommissie in het leven roept. De evaluatiecommissie functioneert als een reguliere commissie van de Raad voor cultuur, waarbij zij het reguliere werkproces volgt. Daarbij worden uiteraard de eisen uit titel 2.7 in acht genomen.

Artikel 2.184

Artikel 2.184 bevat bepalingen over de inrichting van de evaluatiecommissie. Op grond van het eerste lid stelt de Raad voor cultuur deze commissie in voor de duur van de evaluatie. De commissie bestaat uit minimaal vijf leden, die niet per definitie leden van de Raad voor cultuur zijn, aldus het tweede lid. Het derde lid stelt een kwalitatieve eis aan de leden van de evaluatiecommissie. Het vierde lid bepaalt dat zij voor vijf jaar worden benoemd en eenmaal voor een aansluitende periode kunnen worden herbenoemd.

Artikel 2.185

Ten minste eens in de vijf jaar wordt de Raad voor cultuur door de Minister van OCW verzocht een evaluatie uit te voeren. De Raad voor cultuur vraagt hiertoe aan de evaluatiecommissie een rapport op te stellen, waarin het criterium uit het eerste lid wordt onderzocht. De evaluatiecommissie kan vaststellen dat er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat een omroephuis onvoldoende bijdraagt aan de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. In dat geval vinden er, conform het tweede lid, binnen twee en vier jaar na het rapport vervolgevaluaties plaats. Dit geldt eveneens indien de NPO of de NOS onvoldoende uitvoering geeft aan zijn taken op grond van artikel 2.21 respectievelijk 2.19.

Artikel 2.186

Artikel 2.186, eerste lid, bevat de inhoudelijke eisen die aan het rapport van de evaluatiecommissie worden gesteld. Hierbij wordt steeds verwezen naar het artikel waarin de taak is omschreven. Onderdeel f ziet op de algemene opstelling van een landelijke publieke media-instelling ten opzichte van andere landelijke publieke media-instellingen of de NPO. Hierbij kunnen, bijvoorbeeld, participatie in het college van omroepen en de bereidheid tot het maken en nakomen van gezamenlijke afspraken een rol spelen. Het tweede lid bepaalt dat de evaluatiecommissie de terugblik en de bestuursverslagen van de omroephuizen, de NPO en de NOS moet betrekken bij haar rapport.

Artikel 2.187

In haar rapport kan de evaluatiecommissie aanbevelingen over de uitvoering van de publieke media-opdracht in de daaropvolgende jaren doen. De Raad voor cultuur brengt het rapport uit aan de Minister van OCW voor 1 november van het vierde jaar van de concessieperiode en zendt het gelijktijdig aan de NPO en de landelijke publieke media-instellingen. Om te zorgen dat de evaluatiecommissie haar taak voldoende kan uitvoeren, voorziet het derde lid in een verplichting voor de landelijke publieke media-instellingen en de NPO om op verzoek inlichtingen aan de evaluatiecommissie te verschaffen. Het gaat dan uitsluitend om inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taken van de commissie. Het Commissariaat houdt toezicht op de naleving van deze bepaling.

Artikel 2.188

Dit artikel bevat een delegatiegrondslag voor evaluatiecriteria op basis waarvan wordt geëvalueerd. Dit is een nadere uitwerking van de inhoudelijke eisen uit artikel 2.186, eerste lid.

Artikel I, onderdeel UU (invoegen titel 2.8)

Titel 2.8 regelt de positie en functie van de ombudsman voor publieke omroepen.

Artikel 2.189

Met artikel 2.189 krijgt de ombudsman een eigenstandige en onafhankelijke positie, waardoor deze niet langer onder de NPO gepositioneerd is, maar als zelfstandig orgaan binnen het publieke bestel functioneert. Het tweede lid van artikel 2.189 geeft een concrete opsomming van de taken van de ombudsman. Zo beoordeelt deze klachten over het journalistieke handelen van de publieke media-instellingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau en geeft deze (on)gevraagd advies over, onder meer, de journalistieke code. Het begrip "journalistiek handelen" moet daarbij breed worden opgevat en het is aan de ombudsman zelf om te besluiten wanneer hier sprake van is. Jaarlijks brengt de ombudsman een advies uit over de naleving van de journalistieke code en andere breedgedeelde journalistieke normen door de publieke media-instellingen. De oordelen van de ombudsman over het journalistieke handelen van de publieke media-instellingen zijn niet bindend en kunnen niet tot gedwongen rectificatie leiden.

Artikel 2.190

Om de onafhankelijkheid van de ombudsman te borgen en benadrukken, wordt deze bij koninklijk besluit benoemd. De minister doet hiertoe een voordracht op basis van het advies van een onafhankelijke benoemingsadviescommissie. Het advies van de benoemingsadviescommissie betreft in ieder geval de geschiktheid van de voor te dragen kandidaat en hoe de procedure is

verlopen. Daarbij moet ook gedacht worden aan beginselen als zorgvuldigheid en transparantie van de procedure. Betrokkenheid van de publieke media-instellingen wordt geborgd door de verplichting voor de benoemingsadviescommissie om partijen op landelijk, regionaal en lokaal niveau te horen. De minister volgt in beginsel het advies van de benoemingsadviescommissie, tenzij sprake is van strijd met het benoemde in het vijfde lid. In geval het advies vanwege die reden niet kan worden overgenomen, vraagt de minister de benoemingsadviescommissie om een nieuw advies. De Tweede Kamer wordt hierover ingelicht.

Artikel 2.191

De ombudsman wordt benoemd voor zes jaar en kan een keer herbenoemd worden voor een aansluitende periode. De ombudsman kan worden ontslagen om de reden genoemd in het derde lid van artikel 2.191. Voor onderdeel c van dat lid wordt aangesloten bij de regeling zoals die geldt voor de Nationale ombudsman in artikel 3 van de Wet Nationale ombudsman.

Artikel 2.192

Artikel 2.192 bevat een opsomming van posities en functies die onverenigbaar zijn met de functie van ombudsman voor publieke omroepen. Het gaat dan om het lidmaatschap van een orgaan van of het hebben dienstbetrekking bij de publieke media-instellingen, de koepelorganisaties en de Ster, het lidmaatschap van de Tweede of Eerste Kamer, het Europees parlement of decentrale besturen, het vervullen van een dienstbetrekking bij een ministerie of andere organisatie die valt onder de verantwoordelijkheid van een minister, het lidmaatschap van een orgaan van of het hebben van een dienstbetrekking bij een commerciële media-instelling, een omroeporganisatie uit het voorgaande bestel of een samenwerkingsomroep uit het voorgaande bestel. Ook het vervullen van andere nevenfuncties of het hebben van financiële of andere belangen waardoor de vervulling van de functie of de onafhankelijkheid daarvan of het vertrouwen in de ombudsman zou kunnen worden geschaad, is uitgesloten.

Artikel I, onderdeel VV (wijziging artikelen 5.1 en 5.2)

In verband met de modernisering van het begrip “open televisieprogrammakanaal” naar “open kanaal” worden de artikelen 5.1 en 5.2 aangepast. Zie voor nadere toelichting paragraaf 2.9.3 van het algemene deel.

Artikel I, onderdeel WW (wijziging artikel 6.8)

Betreft een actualisering van een verwijzing.

Artikel I, onderdeel XX (wijziging artikel 6.9a)

De begripsbepalingen van *programmapakket* en *standaardprogrammapakket* worden opgenomen in artikel 1.1. Daarom kunnen ze in artikel 6.9a komen te vervallen.

Artikel I, onderdeel ZZ (wijziging artikel 7.4)

In artikel 7.4, onderdeel c, vervalt de verwijzing naar de samenwerkingsomroepen.

Artikel I, onderdelen YY en AAa (wijziging artikel 7.2 en vervallen artikel 7.9)

Met deze wijziging wordt de vernietigingsbevoegdheid van de minister ten opzichte van besluiten van het Commissariaat buiten toepassing gesteld. Daarmee komt ook artikel 7.9 te vervallen, nu dat overbodig is geworden. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 4.1.2.4 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel BBB (wijziging artikel 7.11)

Artikel 7.11, eerste wordt aangepast naar aanleiding van het opnieuw vaststellen van titel 2.2 met dit wetsvoorstel. Het gaat in beginsel om een actualisering van de verwijzingen naar de betreffende artikelen.

Artikel I, onderdeel CCC (wijziging artikel 7.12)

Artikel 7.12, derde lid, wordt aangepast naar aanleiding van het opnieuw vaststellen van titel 2.2 met dit wetsvoorstel. Het gaat in beginsel om een actualisering van de verwijzingen naar de betreffende artikelen.

Artikel I, onderdeel DDD (invoegen artikelen 7.15 en 7.16)

De aanwijzingsbevoegdheid van het commissariaat wordt met dit voorstel vergroot qua reikwijdte, zodat ook aan de NPO, RPO of NLPO een aanwijzing kan worden opgelegd. De grond waarop een aanwijzing kan worden gegeven wordt gespecificeerd tot wanbeheer van het bestuur of het toezichthoudende orgaan. De definitie van wanbeheer wordt in het tweede lid van artikel 7.15 uitgewerkt en omvat aanvullend op het eerdere begrip nu ook een structureel ondeugdelijke inrichting van bedrijfsprocessen en de sturing en beheersing van die processen, structureel ondeugdelijke administratie en het structureel onvoldoende invulling geven aan of in strijd handelen met de gedragscode. De aanwijzingsbevoegdheid van het Commissariaat is daarmee mede bedoeld als het sluitstuk van de handhaving van de artikelen 2.142a en 2.178, in geval van structureel onrechtmatig handelen.

Met het sluiten van het bestel verdwijnt de mogelijkheid om als ultimum remedium de erkenning van een omroep in te trekken. Ter vervanging kan het Commissariaat op een tweetal aanvullende gronden aan een landelijke publieke media-instelling ook een aanwijzing geven. De gronden uit het vierde en vijfde lid corresponderen met de voorgaande gronden van intrekking van een erkenning zoals volgt uit artikel 2.33, vierde lid, onderdeel a (oud), respectievelijk 2.33, derde lid (oud). Van onvoldoende invulling of onvoldoende bijdrage als bedoeld in het vijfde lid is sprake wanneer de evaluatiecommissie dit bij de tweede evaluatie vaststelt aan de hand van artikel 2.186, tweede lid, of bij besluit vastgestelde criteria.

In geval de ombudsman binnen een kalenderjaar na hantering van de maatregelen, bedoeld in artikel 2.88a, derde lid, twee maal een schending van de journalistieke code heeft vastgesteld, is het Commissariaat verplicht een aanwijzing te geven aan de betreffende landelijke publieke media-instelling. Hiermee wordt recht gedaan aan het inhoudelijke oordeel van de ombudsman. Zie voor een nadere toelichting op dit punt paragraaf 2.7.4 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel 7.16 bevat enkele kaders voor de aanwijzing. Zo wordt bepaald dat het Commissariaat in de aanwijzing opneemt welke maatregelen moeten worden getroffen. Deze beschrijving moet voldoende duidelijk zijn dat de instelling die de aanwijzing ontvangt kan opmaken wat hij moet doen om aan de aanwijzing te voldoen. Omdat een aanwijzing per definitie eindig is, wordt geregeld dat het Commissariaat een termijn stelt voor het voldoen aan de aanwijzing. Een aanwijzing is bindend. Niet voldoen aan de aanwijzing vormt in beginsel een handhaafbare overtreding van de Mediawet 2008. Het Commissariaat moet de betreffende instelling de

gelegenheid geven om zienswijzen in te dienen. Hiervoor stelt het Commissariaat een redelijke termijn. Omdat het vervangen van toezichthouders of bestuurders een vergaande maatregel is, bepaalt het vierde lid van artikel 7.16 expliciet dat dit mogelijk is indien de situatie dit vereist. Uiteraard zijn ook vele andere maatregelen denkbaar.

Artikel I, onderdeel EEE (vervallen artikel 7.16a)

Artikel 7.16a komt te vervallen nu de artikelen 7.15 en 7.16 de nieuwe grondslag vormen voor de aanwijzingsbevoegdheid van het Commissariaat.

Artikel I, onderdeel FFF (wijziging artikel 7.21)

De toezicht- en handhavingsbevoegdheid van het Commissariaat ten opzichte van het redactiestatuut wordt geregeld door middel van een aanpassing van [de artikelen 7.11 en 7.12]. Daarom komt artikel 7.21, vierde lid, te vervallen. Daarmee worden geen wijzigingen in het toezicht of de handhaving van de naleving van het redactiestatuut beoogd. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.7.3 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel I, onderdeel GGG (wijziging artikel 8.5)

In artikel 8.5, onderdeel c, vervalt de verwijzing naar de samenwerkingsomroepen.

Artikel I, onderdeel HHH (invoegen titel 9.2b)

Artikel 9.14p

Ten tijde van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel bestaan de omroephuizen, die als normadressaat van de nieuwe wet gelden, nog niet. Zij moeten worden opgericht na inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Artikel 9.14p geeft hiervoor een procedure. Oprichting van de omroephuizen gaat op basis van een gezamenlijk oprichtingsvoorstel door de voorgaande omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen. De omroepen die een voorstel indienen moeten allen op het moment van indienen in het bezit zijn van een erkenning of voorlopige erkenning. Dit voorstel wordt uiterlijk vier weken na inwerkingtreding van deze wet ingediend.

De omroephuizen kunnen alleen na voorafgaande toestemming door de Minister van OCW worden opgericht. De minister heeft een gebonden bevoegdheid om deze toestemming te verlenen wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden uit het tweede lid. Het gaat dan, onder meer, om betrokkenheid van alle (aspirant-)omroepen en de voorgenomen overdracht of licentiëring van het intellectuele eigendom. In geval een licentie zal worden verleend, moet het gaan om een onherroepelijke, exclusieve en eeuwigdurende licentie die gericht is op het gebruik van de naam of het merk voor het verzorgen van media-aanbod. Wat betreft het vermogen geldt dat sprake moet zijn van volledige overdracht, met uitzondering van een bedrag ter waarde van ten hoogste € 1,5 miljoen. Voor de zogenoemde fusieomroepen, de omroeporganisaties die gevormd zijn uit de omroepverenigingen AVRO en TROS, BNN en VARA onderscheidenlijk KRO en NCRV, geldt een verhoogd bedrag van € 3 miljoen. Zie voor een nadere toelichting op dit onderscheid paragraaf 2.4.1.1. van het algemene deel. Daarmee wordt uitsluitend gedoeld op vermogen in de vorm van geld. Overig vermogen, zoals onroerend goed en aandelen, kan niet achterblijven bij de omroepvereniging of samenwerkingsomroep. De minister geeft niet per individueel huis toestemming; de toestemming ziet op een volledige clustering van alle omroephuizen die voldoet aan de voorwaarden uit het tweede lid.

Als een omroepvereniging of samenwerkingsomroep voorafgaand aan het indienen van het voorstel schriftelijk kenbaar maakt geen onderdeel uit te willen maken van een omroephuis, kan de minister nochtans toestemming verlenen voor de oprichting van de omroephuizen gevormd door de overige omroepverenigingen of samenwerkingsomroepen indien aan de overige voorwaarden is voldaan.

Met het oog op de start van een nieuwe erkenningsperiode vanaf 1 januari 2029, bepaalt het vierde lid van artikel 9.14p dat uitsluitend omroepen die op 31 december 2028 een erkenning bezaten en op 1 januari 2029 opnieuw een erkenning bezitten, een omroephuis kunnen oprichten. Hiermee wordt voorkomen dat, mede gelet op het sluiten van het bestel door middel van dit wetsvoorstel, een perverse prikkel ontstaat om in aanloop naar de nieuwe erkenningsperiode nieuwe omroepen op te richten. Omroepen waarvan de erkenning wordt ingetrokken, ook indien dat na 31 december 2028 gebeurt, zijn hiervan uitgesloten en nemen geen deel aan de oprichting van de omroephuizen.

Artikel 9.14q

Wanneer het voorstel van de omroepen voor oprichting van omroephuizen niet voldoet aan de hierboven beschreven voorwaarden of wanneer er niet binnen de gestelde termijn een voorstel wordt ingediend, is het de Minister van OCW die een voorstel doet voor de clustering. De regering meent dat het van groot belang is een proces in te richten voor het geval de omroepen niet tijdig een voorstel voor clustering indienen of wanneer het ingediende voorstel niet aan de gestelde voorwaarden voldoet. De regering wil voorkomen dat er geen of niet goed functionerende omroephuizen worden opgericht waardoor het nieuwe bestel feitelijk niet van de grond komt. Dit is de reden waarom het wetsvoorstel voorziet in een proces waarbij de Minister van OCW een voorstel kan doen.

De Minister van OCW doet in dit scenario een voorstel op basis van advies van in ieder geval het Commissariaat voor de Media, de NPO en de Raad voor Cultuur. De adviezen moeten in ieder geval met drie zaken rekening houden. Ten eerste dienen de adviezen zoveel als mogelijk rekening te houden met de voorwaarden voor clustering zoals hierboven omschreven. Ten tweede moeten de adviseurs bij de combinaties kijken naar de taken van de omroephuizen zoals bepaald in artikel 2.2 van het wetsvoorstel. Het is belangrijk dat de combinaties een goede uitoefening van die taken mogelijk maken. Ten derde maakt het voorstel duidelijk dat de adviseurs acht moeten slaan op het feit dat individuele omroephuizen in het nieuwe bestel effectief en als eenheid moeten kunnen functioneren. Wanneer een individueel omroephuis niet als eenheid kan functioneren, komt immers ook de adequate taakoefening van de omroephuizen gezamenlijk, als bedoeld in artikel 2.2, en daarmee de uitvoering van de publieke media-opdracht in gevaar.

De opzet van het nieuwe bestel beoogt een omslag te bewerkstelligen van een bestel dat van oudsher is gestoeld op onderlinge concurrentie naar een bestel dat is geënt en ingericht op onderlinge samenwerking. Deze samenwerkingsbasis is noodzakelijk voor de omroepen om hun grotere rol bij het opstellen van strategische documenten adequaat uit te voeren. De eenheid van het omroephuis is hierbij van groot belang, aangezien één bestuurder de omroep bij de strategievorming binnen het college van omroepen dient te vertegenwoordigen. Voor een goede verdeling van aanbod is het daarbij noodzakelijk dat bij de verzorging van media-aanbod de interne samenhang binnen het omroephuis zelf en de onderlinge complementariteit tussen de omroephuizen geborgd is. Een omroephuis dat intern niet effectief en als eenheid functioneert, ondermijnt daarmee niet alleen haar eigen positie, maar tast ook het vermogen van de overige omroephuizen aan om aan de gezamenlijke taken en opdracht te voldoen.

Een van de voorwaarden voor het kunnen functioneren als eenheid is het bestaan van een gemeenschappelijke grondslag per omroephuis. Individuele omroephuizen dienen deze grondslag ook te beschrijven in het aanbodplan zoals is toegelicht in onderdeel 2.6. Daarom wordt de adviseurs gevraagd te kijken naar de mogelijkheid voor combinaties te kunnen komen tot een brede gemeenschappelijke grondslag binnen een omroephuis.

De regering meent dat het voor de onderbouwing van het voorstel van de Minister van OCW goed is wanneer aan drie verschillende adviseurs gevraagd wordt te kijken naar combinaties van omroepen voor de oprichting van omroephuizen. Deze drie adviseurs hebben alle drie hun eigen expertise en beschikken over (historische) kennis over het functioneren van de huidige omroepverenigingen en het bestel, dat waardevolle inzichten kan opleveren voor de voorgestelde combinaties lettende op het belang dat omroephuizen in het nieuwe bestel goed als eenheid moeten kunnen functioneren. Dit wordt ook gereflecteerd door het feit dat alle drie de adviseurs in het huidige omroepbestel gevraagd worden te adviseren over de erkenningsaanvragen van omroepverengingen. Dit verzekert dat genoeg aspecten kunnen worden meegewogen bij het besluit van de Minister van OCW.

Bij het opstellen van een voorstel voor clustering kan de Minister van OCW afwijken van een tweetal voorwaarden waar het oorspronkelijk ingediende voorstel van de omroepen aan diende te voldoen. Het gaat hier om de voorwaarde dat er afspraken moeten zijn gemaakt over de budgetverdeling en de voorwaarde dat elke omroepvereniging betrokken moet zijn bij de oprichting van een omroephuis. Bij afwijking van de voorwaarde over de budgetverdeling is de Minister van OCW wel gehouden aan de financiële kaders die voor de budgetverdeling gelden. Hier gaat het enkel om het afwijken van de verplichting dat omroepen hierover afspraken hebben gemaakt. Dit omdat het denkbaar is dat de Minister van OCW combinaties aanwijst die niet aansluiten bij de afspraken die omroepen hebben gemaakt over de budgetverdeling omdat omroepen bij die afspraken uitgingen van andere combinaties.

Wat betreft de tweede voorwaarde geldt dat de Minister van OCW uitsluitend kan afwijken van de voorwaarde dat alle huidige omroepverenigingen betrokken moeten zijn bij de oprichting van een omroephuis als er sprake is van één van drie situaties, als beschreven in artikel 9.14q, derde lid. In de eerste situatie is er sprake van een omroep die niet voldoet aan de eis dat de benodigde overdracht van intellectueel eigendom en vermogen geregeld is. In dat geval kan de betreffende omroep niet meedoen aan de oprichting van een omroephuis en zal de Minister van OCW dus toestemming kunnen geven aan combinaties van de overige omroepen.

In de tweede situatie leiden de eerdergenoemde adviezen van de NPO, het Commissariaat voor de Media en de Raad voor cultuur tot de conclusie dat niet alle omroepverenigingen betrokken kunnen worden bij de oprichting van een omroephuis. Op grond van deze adviezen kan de Minister van OCW dan tot combinaties komen waarbij de omroep of omroepen die op grond van de adviezen niet betrokken kunnen worden niet worden meegenomen in de oprichting van de omroephuizen.

In de derde situatie komt de Minister van OCW tot de conclusie dat gedragingen of de opstelling van een omroepvereniging of samenwerkingsomroep ertoe leiden dat toewijzing van deze omroepvereniging of samenwerkingsomroep aan een omroephuis een belemmering vormt voor het effectief en als eenheid kunnen functioneren van dat omroephuis en daarmee ook aan de gezamenlijke opgave van de omroephuizen. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien de betreffende omroep in de jaren voorafgaande aan de totstandkoming van dit nieuwe stelsel zich zodanig heeft gedragen of opgesteld dat constructieve samenwerking met de andere omroepen in een omroephuis niet goed mogelijk is, of indien de omroep geen blijk heeft gegeven de gezamenlijk opgestelde en overeengekomen normen uit de journalistieke code zorgvuldig te willen naleven, dan wel indien een constructieve opstelling ten opzichte van andere actoren in het publieke bestel niet te verwachten is. De Minister van OCW kan bij dit oordeel alle relevante stukken betrekken waaruit blijkt dat het toewijzen van de omroep aan een omroephuis zal leiden tot situatie waarin de individuele, voorgestelde omroephuizen niet effectief en als eenheid zullen kunnen functioneren. Daartoe kunnen onder meer dienen rapportages van de evaluatiecommissie, eventuele sancties die aan de betreffende omroep zijn opgelegd en rapporten van de Ombudsman. Dit alles ter voorkoming van de oprichting van niet functionerende omroephuizen waardoor het nieuwe bestel feitelijk niet van de grond komt.

Zoals gezegd is het belangrijk dat het wettelijk beschreven proces niet aan de weg staat aan de totstandkoming van een clustering met omroephuizen waarvan effectieve uitvoering van de publieke mediaopdracht verwacht kan worden. Dat zou namelijk betekenen dat er feitelijk geen

omroephuizen worden opgericht en het nieuwe bestel niet van start kan gaan. Om deze reden wordt in het overgangsrecht de clustering als hierboven beschreven vormgegeven. De regering hecht er belang aan te benadrukken dat de Minister van OCW enkel combinaties aanwijst wanneer het omroepen zelf niet (tijdig) lukt te komen met een voorgestelde clustering die voldoet aan de voorwaarden die aan het eerste vrijwillige voorstel gesteld zijn.

Artikel 9.14r

Artikel 9.14r bevat een overgangsbepaling voor de benoeming van bestuurders en toezichthouders bij de omroephuizen na oprichting.

Voor benoeming van leden van de raden van toezicht geldt de eerste keer een afwijkende benoemingsperiode. De omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen kunnen hiertoe ieder ten hoogste één lid voordragen aan de Minister van OCW. Zij houden zich bij de werving voor de voordracht aan de eisen uit artikel 2.7, derde lid. De voordracht is bindend voor de Minister, uiteraard tenzij sprake is van strijd met de wet. De overige bepalingen voor de raden van toezicht van de omroephuizen, bijvoorbeeld over incompatibiliteiten en herbenoeming uit artikel 2.7 en 2.6, zijn niet uitgezonderd en dus van toepassing.

Met het oog op de continuïteit van de bedrijfsvoering maakt het derde lid van artikel 9.14r mogelijk dat de voorgaande bestuurders van de landelijke publieke media-instellingen eenmalig, direct na de oprichting van de omroephuizen, kunnen worden benoemd tot leden van het bestuur. Herbenoeming is voor deze leden niet mogelijk, aldus het vierde lid.

Artikel 9.14s

Artikel 9.14s regelt eerbiedigende werking van de artikelen over de benoeming en incompatibiliteiten van de raad van toezicht en raad van bestuur van de NPO. Hiermee wordt geborgd dat zittende bestuurders en toezichthouders hun termijn kunnen volmaken, wat ten goede komt aan de continuïteit.

Artikel 9.14t

Voor de ombudsman wordt een separate, verkorte benoemingsprocedure geregeld, zodat deze na inwerkingtreding van de wet voortvarend kan worden benoemd. De Minister van OCW doet hiertoe een voordracht en benoeming gaat bij koninklijk besluit. De ombudsman die met toepassing van artikel 9.14t wordt benoemd, kan niet worden herbenoemd na afloop van zijn benoemingstermijn.

Artikel 9.14u

Omdat er direct na inwerkingtreding van de wet nog geen omroephuizen zullen zijn en het wel wenselijk is dat er betrokkenheid is van de omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen in deze tussenperiode, wordt geregeld dat het college van omroepen, zoals dat bestond in het oude bestel, de taken en bevoegdheden van het college van omroepen, zoals dat zal worden gevormd in het nieuwe bestel, tot het moment van de oprichting van de omroephuizen op zich neemt. Op het moment van oprichting werkt deze bepaling uit en worden de taken en bevoegdheden uitgeoefend door het college van omroepen, zoals gevormd in het nieuwe bestel.

Artikel 9.14v

Voor het eerste aanbodplan geldt, aanvullend op de reguliere eisen aan het aanbodplan ten aanzien van budgetverdeling, dat het plan niet mag leiden tot meer dan 15% afwijking van wat de betreffende omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen zouden zijn toegekomen onder het oude bestel, daarbij gerekend met de omzetting van voorlopige erkenningen naar erkenningen. Hiermee wordt beoogd een al te grote budgettaire verschuiving en te grote budgettaire verschillen tussen de omroephuizen te voorkomen. Omroepen die op 31 december 2027 een voorlopige erkenning hadden, worden voor de toepassing van dit artikel gezien als omroepverenigingen als bedoeld in artikel 2.152, tweede lid, onderdeel b, zoals dat gold op die datum. Hiermee wordt eveneens beoogd verschillen tussen omroepen recht te trekken met de overgang naar omroephuizen.

Artikel 9.14w

Om te borgen dat de voorgenomen overdracht van het intellectuele eigendom en het vermogen of voorgenomen licentiëring van het merk daadwerkelijk plaatsvindt, bepaalt artikel 9.14w dat omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen die zijn opgegaan in een omroephuis hiervan schriftelijk bewijs aanleveren dat de overdracht of licentiëring daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Dit artikel kan worden gehandhaafd door het Commissariaat.

Artikel 9.14x

Dit artikel regelt de eindafrekening die omroepverenigingen en samenwerkingsomroepen maken na de oprichting van de omroephuizen. Hiervoor gelden vergelijkbare regels als opgenomen in het artikel 2.138a (oud). In geval een omroepvereniging of samenwerkingsomroep niet opgaat in een omroephuis vanwege schriftelijke weigering hiertoe, gelden deze eisen eveneens. Voor omroepen die door toepassing van artikel 9.14q, eerste en tweede lid, niet opgaan in een omroephuis geldt een aanvullend vereiste voor het gebruik van de naam of het merk dat de omroepvereniging of samenwerkingsomroep voerde als vereniging, gedurende een afkoelperiode. Deze bedraagt een jaar voor omroepverenigingen of samenwerkingsomroepen die een voorlopige erkenning hadden en vijf jaar voor omroepverenigingen of samenwerkingsomroepen die een reguliere erkenning hadden. Door onderscheid te maken in de termijn van de afkoelperiode wordt rekening gehouden met de proportionaliteit van de beperking. Het gaat hierbij uitsluitend om de naam of het merk waaronder de vereniging functioneerde. Overig intellectueel eigendom wordt, conform het derde lid van artikel 9.14x, zoveel mogelijk overgedragen aan de raad van bestuur van de NPO.

Artikel II (inwerkingtreding)

Zie paragraaf 7 van het algemene deel van deze toelichting.